

PRÍLOHA I — VŠEOBECNÉ PODMIENKY

OBSAH

PRÍLOHA I — VŠEOBECNÉ PODMIENKY	1
OBSAH	1
ČLÁNOK II.2 — VŠEOBECNÉ POVINNOSTI A ÚLOHY PRÍJEMCOV	5
II.2.1 Všeobecné povinnosti a úlohy príjemcov	5
II.2.3 Všeobecné povinnosti a úlohy koordinujúceho príjemcu	6
1.2.4 Úloha externej monitorovacej skupiny	7
ČLÁNOK II.3 — KOMUNIKÁCIA MEDZI ZMLUVNÝMI STRANAMI	7
II.3.1 Spôsoby a prostriedky komunikácie	7
II.3.2 Dátum oznámení	8
ČLÁNOK II.4 — ZODPOVEDNOSŤ ZA ŠKODY	8
ČLÁNOK II.5 — KONFLIKT ZÁUJMOV	8
ČLÁNOK II.6 — ZACHOVANIE DÔVERNOSTI	9
ČLÁNOK II.7 — SPRACOVÁVANIE OSOBNÝCH ÚDAJOV	9
II.7.1 Spracovávanie osobných údajov Agentúrou	9
II.7.2 Spracovávanie osobných údajov príjemcami	9
ČLÁNOK II.8 — ZVIDITEĽNENIE FINANCOVANIA ÚNIOU	10
II.8.2 Vyhlásenie o odmietnutí zodpovednosti Agentúry	11
ČLÁNOK II.9 — PREDCHÁDZAJÚCE PRÁVA A VLASTNÍCKE PRÁVO A POUŽITIE VÝSLEDKOV (VRÁTANE PRÁV PRIEMYSELNÉHO A DUŠEVNÉHO VLASTNÍCTVA)	11
II.9.1 Vlastníctvo výsledkov príjemcami	11
II.9.2 Predchádzajúce práva	11
II.9.3 Práva na používanie výsledkov a predchádzajúce práva Únie	12
ČLÁNOK II.10 — ZADANIE ZÁKAZIEK POTREBNÝCH NA REALIZÁCIU PROJEKTU	13
ČLÁNOK II.11 — ZADANIE ÚLOH, KTORÉ SÚ SÚČASŤOU PROJEKTU SUBDODÁVATEĽOM	13
ČLÁNOK II.12 — FINANČNÁ PODPORA PRE TRETIE STRANY	14
ČLÁNOK II.13 — DODATKY K DOHODE	15
ČLÁNOK II.14 — POSTÚPENIE POHLADÁVOK NA TRETIE STRANY	15
ČLÁNOK II.15 — VYŠŠIA MOC	15
ČLÁNOK II.16 — POZASTAVENIE REALIZÁCIE PROJEKTU	16
II.16.1 Pozastavenie realizácie príjemcami.....	16
II.16.2 Pozastavenie realizácie Agentúrou	16
II.16.2.1 Dôvody pozastavenia	16
II.16.2.2 Konanie o pozastavení.....	16

II.16.2.3	Obnova realizácie	17
II.16.3	Účinky pozastavenia	17
ČLÁNOK II.17 — ODSTÚPENIE OD DOHODY II. 17.1 Odstúpenie od Dohody koordinujúcim príjemcom		18
II.17.2	Ukončenie účasti jedného alebo viacerých príjemcov koordinujúcim príjemcom	18
II.17.3	Odstúpenie od Dohody alebo ukončenie účasti jedného prípadne viacerých príjemcov Agentúrou ..	18
II.17.3.1	Dôvody odstúpenia a ukončenia	18
II.17.3.2	Ukončenie zmluvy	19
II.17.4	Účinky ukončenia	20
II.17.4.1	Účinky ukončenia Dohody:	20
II.17.4.2	Účinky ukončenia účasti jedného alebo viacerých príjemcov:	20
ČLÁNOK II.18 — ROZHODNÉ PRÁVO, RIEŠENIE SPOROV A VYKONATEĽNÉ ROZHODNUTIA		21
ČASŤ B — FINANČNÉ USTANOVENIA ČLÁNOK II.19 — OPRÁVNENÉ VÝDAVKY		23
II.19.1	Podmienky oprávnenosti výdavkov	23
II.19	Oprávnené priame náklady	23
ČLÁNOK II.20 — IDENTIFIKOVATEĽNOSŤ A OVERITEĽNOSŤ VYKÁZANÝCH ČIASTOK		27
II.20.1	Vykazovanie nákladov a príspevkov	27
ČLÁNOK II.23 — NEDODRŽANIE VYKAZOVACÍCH POVINNOSTÍ		29
ČLÁNOK II.24 — POZASTAVENIE PLATIEB A ČASOVÉ OBMEDZENIE PLATBY		29
II.24.1	Pozastavenie platieb	29
II.24.1.1	Dôvody pozastavenia	29
II.24.1.2	Konanie o pozastavení	29
II.24.2	Prerušenie lehoty pre platby	30
ČLÁNOK II.25 — VYPOČÍTANIE KONEČNEJ VÝŠKY GRANTU		31
II.25.1	Krok 1 — Uplatnenie sadzby úhrady na oprávnené náklady a pripočítanie jednotkových, paušálnych a jednorazových príspevkov	32
II.25.2	Krok 2 — Obmedzenie maximálnej výšky grantu	32
II.25.3	Krok č. 3 — Zníženie z dôvodu uplatnenia pravidla neziskovosti	32
II.25.4	Krok č. 4 — Zníženie z dôvodu nesprávnej realizácie alebo porušenia iných povinností	33
ČLÁNOK II.26 — VYMÁHANIE		34
II.26.1	Vymáhanie pri výplate zostatku	34
II.26.2	Refundácia po vyplatení zostatku	34
II.26.3	Postup vymáhania	34
II.26.4	Úrok z omeškania	35

II.26.5	Bankové poplatky	35
ČLÁNOK II.27 — KONTROLY, AUDITY A HODNOTENIA.....35		
II.27.1	Technické a finančné kontroly, audity, priebežné a záverečné hodnotenia.....	35
II.27.2	Povinnosť uchovávať dokumenty.....	35
II.27.3	Povinnosť poskytnúť informácie	36
II.27.4	Inšpekcie na mieste	36
II.27.5	Postup auditu	36
II.27.6	Účinky zistení auditu	36
II.27.7	Oprava systémových alebo opakovaných pochybení, nezrovnalostí, podvodu alebo porušenia povinností 37	
II.27.8	Kontroly a inšpekcie zo strany OLAF-u.....	38
II.27.9	Kontroly a audity vykonávané Európskym dvorom audítorov	39

ČASŤ A — PRÁVNE A ADMINISTRATÍVNE USTANOVENIA ČLÁNOK

II.1 — VYMEDZENIE POJMOV

Na účely dohody boli vymedzené nasledujúce pojmy:

Projekt: súbor činností alebo úkonov, na ktoré sa grant poskytuje a ktoré zrealizujú príjemcovia podľa Prílohy II.

Dôverná informácia alebo dokument: akákoľvek informácia alebo dokument (v akejkoľvek formáte), ktorý bol doručený zmluvnej strane druhou zmluvnou stranou alebo sprístupnený ktorejkoľvek zo zmluvných strán v súvislosti s plnením tejto Dohody a ktorý ktorákoľvek zo zmluvných strán písomne označila za dôvernú. Netýka sa to informácií, ktoré sú verejne dostupné.

Konflikt záujmov: situácia, kedy nestranné a objektívne plnenie Dohody príjemcom je ohrozené z dôvodu rodinných väzieb, citového života, politickej alebo národnej príslušnosti, ekonomických záujmov alebo iných zdieľaných záujmov s Agentúrou alebo treťou stranou, súvisiaceho s predmetom Dohody.

Priame náklady: osobitné náklady, ktoré majú priamo nadväznosť na realizáciu projektu a preto mu môžu byť priamo priradené. Nesmú zahŕňať žiadne nepriame náklady;

Vyššia moc: každá nepredvídateľná, výnimočná situácia alebo udalosť, na ktorú nemajú zmluvné strany dosah a ktorá im znemožní plnenie povinností vyplývajúcich z Dohody, ktorú nie je možné prisúdiť pochybenia alebo nedbalosti z ich strany ani zo strany subdodávateľov, pridružených subjektov alebo tretích osôb, ktoré sú príjemcami finančnej podpory a ktorá sa preukáže ako neodvratná a to aj napriek náležitému konaniu z ich strany. V nasledujúcich prípadoch sa nemožno odvolávať na vyššiu moc: pracovné spory, štrajky, finančné ťažkosti alebo zlyhanie služby, chyby zariadení alebo materiálov prípadne omeškania pri ich obnove, pokiaľ priamo nevyplývajú z príslušnej udalosti vyššej moci;

Formálne oznámenie: forma komunikácie medzi zmluvnými stranami vyhotovená v písomnej podobe a zaslaná prostredníctvom pošty alebo elektronickej pošty, ktorá poskytuje odosielateľovi presvedčivý dôkaz, že správa bola doručená určenému príjemcovi;

Podvod: každé úmyselné konanie alebo opomenutie, ktoré má vplyv na finančné záujmy Únie a týka sa používania alebo predloženia falošných, nesprávnych alebo neúplných výkazov alebo dokumentov, neprístupnenia informácií v rozpore s konkrétnou povinnosťou;

Doba realizácie: doba realizácie činností, ktoré sú súčasťou projektu podľa článku 1.2.2;

Nepriame náklady: náklady, ktoré nie sú osobitnými nákladmi priamo spojenými s realizáciou projektu a ktoré teda nemožno k nemu priamo priradiť. Tieto náklady nesmú zahŕňať žiadne náklady vyčíslené alebo vykázané ako oprávnené priame náklady;

Nezrovnalosť: každé porušenie ustanovenia právneho predpisu Únie vyplývajúce z konania alebo omeškania zo strany príjemcu, ktoré ohrozí alebo môže ohroziť rozpočet Únie;

Maximálna výška grantu: maximálny príspevok EÚ na projekt tak ako je uvedené v článku 1.3.1;

Už existujúci materiál: všetky materiály, dokumenty, technológie alebo know-how, ktoré existovali už predtým ako ich príjemca použil na dosiahnutie výsledku pri realizácii projektu;

Už existujúce právo: každé právo priemyselného alebo duševného vlastníctva na už existujúci materiál. Môže spočívať vo vlastníckom práve, v licenčnom práve a/alebo v práve na používanie licencie príjemcom alebo inými tretími stranami;

Súvisiaca osoba: každá osoba, ktorá má právomoc zastupovať príjemcu alebo prijímať rozhodnutia v jeho mene;

Začiatočný dátum: dátum, ku ktorému realíacia projektu začne tak ako je stanovené v článku 1.2.2;

Subdodávateľská zmluva: zmluva o verejnom obstarávaní v zmysle článku II.10, ktorá sa týka realizácie úloh, ktoré sú súčasťou projektu tretími osobami tak ako je uvedené v prílohe II:

Závažné pochybenie: každé porušenie ustanovenia dohody vyplývajúce z konania alebo opomenutia príjemcu, ktoré ohrozí alebo môže ohroziť rozpočet Únie;

ČLÁNOK II.2 — VŠEOBECNÉ POVINNOSTI A ÚLOHY PRÍJEMCOV

II.2.1 Všeobecné povinnosti a úlohy príjemcov

Príjemcovia:

- (a) spoločne a nerozdielne zodpovedajú za realizáciu *projektu* v súlade s Dohodou. Ak príjemca nezrealizuje svoju časť *projektu*, ostatní príjemcovia preberajú zodpovednosť za realizáciu danej časti (ale bez navýšenia *maximálnej výšky grantu*);
- (b) sú povinní spoločne alebo samostatne dodržiavať zákonné povinnosti, ktorými sú viazaní v zmysle platného európskeho, medzinárodného alebo vnútroštátneho práva.
- (c) sú povinní prijať príslušné vnútorné dojednania potrebné na riadnu *realizáciu* projektu. Dojednania musia byť v súlade s uvedenými zmluvnými podmienkami. Uvedené dojednania musia mať podobu medzinárodnej dohody o spolupráci medzi príjemcami v prípade, že sa tak uvádza v osobitných podmienkach.
- (d) sú povinní aktualizovať účtovné knihy v súlade so zvyčajnými účtovnými postupmi vyplývajúcimi z príslušných zákonov a nariadení;
- (e) sú povinní zabezpečiť, aby všetky faktúry obsahovali jasný odkaz na projekt;
- (t) nesmú vystupovať v rámci projektu ako subdodávateľ alebo dodávateľ iného príjemcu;
- (g) sa musia finančne podieľať na projekte;

11.2.2 Všeobecné povinnosti a úlohy každého príjemcu

Každý vedľajší príjemca je povinný:

- (a) okamžite informovať koordinujúceho príjemcu o každej zmene, ktorá môže ovplyvniť alebo spôsobiť omeškanie pri realizácii projektu, o ktorej má príjemca vedomosť a v prípade integrovaných projektov LIFE o každej činnosti tretích osôb, ktoré môžu mať významný nepriaznivý vplyv na lokalitu/lokality uvedené v projekte a v prípade potreby prijať opatrenia, ktoré presvedčia tretie osoby, aby upustili od takýchto činností;
- (b) okamžite informovať koordinujúceho príjemcu o akejkoľvek zmene týkajúcej sa právnej, finančnej, technickej, organizačnej alebo vlastníckej situácie alebo pridružené subjekty o akejkoľvek zmene svojho mena, adresy alebo právneho zástupcu prípadne o akejkoľvek zmene mena, adresy alebo právneho zástupcu svojich pridružených subjektov;
- (c) včas odovzdať koordinujúcemu príjemcovi:
  - (i) údaje potrebné na vypracovanie, správ, finančných závierok a iných dokumentov uvedených v Dohode;

- (ii) všetky dokumenty potrebné na účely auditov, kontrol alebo hodnotení, tak ako sa uvádzajú v článku II.27.
- (iii) akékoľvek ďalšie informácie, ktoré treba poskytnúť Agentúre na základe Dohody s výnimkou prípadu, kedy sa podľa Dohody požaduje, aby takéto informácie poskytol Agentúre priamo príjemca.

11.2.3 Všeobecné povinnosti a úlohy koordinujúceho príjemcu

Koordinujúci príjemca:

- (a) je povinný monitorovať realizáciu *projektu* na zabezpečenie toho, aby sa projekt realizoval v súlade so zmluvnými podmienkami;
- (b) sprostredkúva komunikáciu medzi príjemcami a Agentúrou, ak nie je v Dohode ustanovené inak. Koordinujúci príjemca je povinný predovšetkým:
  - (i) okamžite informovať Agentúru:
    - o akejkoľvek zmene názvu, adresy, právneho zástupcu príjemcov alebo ich pridružených subjektov;
    - o akejkoľvek zmene právnej, finančnej, organizačnej alebo vlastníckej situácii príjemcov alebo ich pridružených subjektov;
    - o akýchkoľvek udalostiach alebo okolnostiach, o ktorých koordinujúci príjemca vie a ktoré môžu ovplyvniť alebo zdržať realizáciu *projektu*.
    - v prípade integrovaných projektov programu LIFE o akejkoľvek činnosti tretích strán, ktorá môže mať významný nepriaznivý vplyv na lokalitu/lokality uvedené v projekte a v prípade potreby prijať opatrenia, ktoré presvedčia tretie strany, aby upustili od takéhoto konania,

- (ii) zodpovedá za dodanie všetkých dokumentov a informácií požadovaných na základe Dohody Agentúre, s výnimkou prípadu, ak samotná Dohoda ustanovuje inak. Ak sa informácie požadujú od ostatných príjemcov, koordinujúci príjemca zodpovedá za získanie a overenie týchto informácií pred ich odovzdaním Agentúre;
- (c) musí prijať príslušné dojednania za účelom poskytnutia finančných záruk požadovaných na základe Dohody;
- (d) musí vypracovať žiadosti o výplatu v súlade s Dohodou;
- (e) ak je určený ako jediný príjemca platieb v mene ostatných príjemcov musí zabezpečiť, aby všetky príslušné platby boli uhradené do 30-ich dní od prijatia finančných prostriedkov od Agentúry s výnimkou odôvodneného zdržania. Koordinujúci príjemca je povinný informovať Agentúru o rozdelení príspevku z Únie;
- (f) nesie zodpovednosť za poskytnutie všetkých potrebných dokumentov v prípade kontrol a auditov začatých pred vyplatením zostatku a v prípade hodnotenia v súlade s článkom II.27 ako aj za uchovávanie kópií všetkých podkladov od všetkých vedľajších príjemcov prinajmenšom po dobu piatich rokov od vyplatenia zostatku.

Koordinujúci príjemca nesmie zadať žiadnu časť svojich úloh popísaných v bodoch (a) až (f) iným prijímateľom alebo inej strane.

11.2.4 Úloha externej monitorovacej skupiny

Za účelom sledovania realizácie projektu Agentúra vybrala externú monitorovaciu skupinu (ďalej len ako „*externá monitorovacia skupina*“), ktorá bude sledovať a vyhodnocovať pokrok projektov a ich súlad so skutočne vynaloženými nákladmi.

Externá monitorovacia skupina nie je oprávnená prijímať žiadne rozhodnutia v mene Agentúry. Odporúčanie alebo vyjadrenie externej monitorovacej skupiny pre príjemcov nemožno chápať ako stanovisko Agentúry.

ČLÁNOK II.3 — KOMUNIKÁCIA MEDZI ZMLUVNÝMI STRANAMI

11.3.1 Forma a prostriedky komunikácie

Každé oznámenie týkajúca sa Dohody alebo jej realizácie musí:

- (a) mať písomnú podobu (papierovú alebo elektronickú);
- (b) byť označené číslom Dohody a skratkou; a
- (c) byť vyhotovené s použitím komunikačných údajov uvedených v článku I.6.

Ak zmluvná strana požaduje písomné potvrdenie o elektronickej komunikácii v primeranej lehote, musí odosielateľ čo najskôr predložiť originálnu podpísanú papierovú verziu komunikácie

Pred oslovením samotnej Agentúry je koordinujúci prijímateľ povinný poradiť sa s *externou monitorovacou skupinou*. Akákoľvek korešpondencia týkajúca sa Dohody alebo jej realizácie, ktorú zašle Agentúre koordinujúci príjemca sa musí súčasne zaslať aj externej monitorovacej skupine.

Formálne oznámenia budú zaslané doporučené spolu s doručenkou alebo rovnocenným dokladom prípadne prostredníctvom rovnocenných elektronických prostriedkov.

11.3.2 Dátum oznámení

Každé oznámenie sa považuje za zrealizované po jeho doručení druhej zmluvnej strane, pokiaľ nie je v Dohode uvedené, že oznámenie sa považuje za zrealizované v deň odoslania.

Email sa považuje za doručený v deň jeho úspešného doručenia druhej zmluvnej strane, pokiaľ je zaslaný na emailovú adresu uvedenú v článku 1.6. Odosielateľ musí byť schopný preukázať dátum odoslania. Ak odosielateľ dostane oznámenie o nedoručení, musí vynaložiť všetko úsilie, aby zaistil, že oznámenie bude druhej zmluvnej strane elektronickou poštou alebo poštou skutočne doručené. V takom prípade odosielateľ nenesie zodpovednosť za porušenie svojej povinnosti zaslať toto oznámenie v stanovenej lehote.

Pošta zaslaná Agentúre prostredníctvom poštových alebo kuriérskych služieb sa považuje za doručenie Agentúre v deň, kedy bola zaevidovaná na oddelení uvedenom v článku 1.6.1 alebo v deň, kedy bola doručená *externej monitorovacej skupine*, podľa toho, ktorá z týchto skutočností nastane neskôr.

Formálne oznámenia sa považujú za prevzaté príjemcom v deň doručenia, ktorý je uvedený na potvrdení pre odosielateľa, že správa bola doručená príslušnému príjemcovi.

ČLÁNOK II.4 — ZODPOVEDNOSŤ ZA ŠKODY

11.4.1 Agentúra nezodpovedá za žiadne škody spôsobené alebo utržené príjemcami vrátane akýchkoľvek škôd spôsobených tretím osobám v dôsledku realizácie projektu alebo počas realizácie *projektu*.

11.4.2 S výnimkou prípadov *vyššej moci* sú príjemcovia povinní nahradiť Agentúre každú škodu, ktorú utrpela v dôsledku realizácie *projektu* alebo preto, že *projekt* nebol realizovaný v plnom súlade s Dohodou.

ČLÁNOK II.5 — KONFLIKT ZÁUJMOV

11.5.1 Príjemcovia musia prijať všetky potrebné opatrenia, aby zabránili *konfliktom záujmov*.

11.5.2 Príjemcovia musia Agentúru bezodkladne informovať o akejkoľvek skutočnosti, ktorá predstavuje alebo môže viesť ku *konfliktu záujmov*. Sú povinné okamžite vykonať všetky potrebné kroky na nápravu daného stavu.

Agentúra môže overiť, či sú prijaté opatrenia primerané a môže požadovať, aby boli do určeného termínu prijaté dodatočné opatrenia.

ČLÁNOK II.6 — MLČANLIVOSŤ

11.6.1 Počas realizácie *projektu* a počas piatich rokov po vyplatení zostatku sú zmluvné strany povinné zachovávať mlčanlivosť v *prípade informácií a dokumentov označených ako dôverné*.

11.6.2 Zmluvné strany môžu použiť *dôverné informácie a dokumenty* za iným účelom ako za účelom plnenia svojich povinností podľa Dohody, iba na základe predchádzajúceho písomného súhlasu druhej zmluvnej strany.

11.6.3 Povinnosť zachovávanía mlčanlivosti neplatí, ak:

- (a) oznamujúca strana súhlasí s oslobodením druhej zmluvnej strany od tejto povinnosti;
- (b) *sa dôverné informácie alebo dokumenty* zverejnia inak než porušením povinnosti mlčanlivosti;
- (c) sprístupnenie *dôverných informácií alebo dokumentov* je požadované zákonom;
- (d) *dôverné informácie alebo dokumenty* sa prenášajú medzi Agentúrou a Komisiou.

11.6.4 *Pre externú monitorovaciu skupinu* platia rovnaké pravidlá mlčanlivosti ako pre príjemcov a Agentúru.

ČLÁNOK II.7 — SPRACOVANIE OSOBNÝCH ÚDAJOV

11.7.1 Spracovanie osobných údajov Agentúrou

Všetky osobné údaje uvedené v Dohode musí Agentúra spracovať v súlade s nariadením ES č. 45/2001.⁶

Takéto osobné údaje musia byť spracované kontrolórom údajov uvedeným v článku I.6.1 výhradne pre potreby realizácie, správy a monitorovania Dohody alebo na ochranu finančných záujmov EÚ vrátane kontrol, auditov a vyšetrovaní v súlade s článkom II.27.

Príjemcovia majú právo na prístup k svojim vlastným osobným údajom a ich opravu. Za týmto účelom sú povinní zaslať všetky svoje otázky týkajúce sa spracovania svojich osobných údajov kontrolórovi údajov uvedenému v článku I.6.1.

Príjemcovia sa môžu kedykoľvek obrátiť so žiadosťou o pomoc na európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov.

11.7.2 Spracovávanie osobných údajov príjemcami

Príjemcovia sú povinní spracovávať osobné údaje podľa tejto Dohody v súlade s príslušnými právnymi predpismi EÚ a vnútroštátnymi predpismi o ochrane osobných údajov (vrátane oprávnení alebo požiadaviek na oznamovanie).

⁽⁶⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 45/2001/ES zo dňa 18. 12. 2000 o ochrane jednotlivcov so zreteľom na spracovanie osobných údajov inštitúciami a orgánmi spoločenstva a o voľnom pohybe takýchto údajov.

Príjemcovia môžu umožniť svojim zamestnancom prístup iba k údajom, ktoré sú nevyhnutne potrebné na realizáciu, správu a sledovanie Dohody.

Príjemcovia sú povinní prijať vhodné technické a organizačné bezpečnostné opatrenia vzhľadom na riziká, ktoré sa spájajú so spracovávaním osobných údajov a na povahu príslušných osobných údajov. Uvedené sa vykonáva s cieľom:

- (a) zabrániť každej neoprávnenej osobe, aby získala prístup k počítačovým systémom na spracovanie osobných údajov a najmä zabrániť:
  - (i) neoprávnenému čítaniu, kopírovaniu, pozmeňovaniu alebo odstraňovaniu pamäťového média;
  - (ii) neoprávnenému vkladaniu údajov ako aj neoprávnenému zverejneniu, úprave alebo vymazaniu uložených osobných údajov;
  - (iii) neoprávnenému použitiu systémov na spracovanie osobných údajov prostredníctvom zariadení na prenos dát;
- (b) zabezpečiť, aby oprávnení užívatelia systému na spracovanie osobných údajov mali prístup iba k tým osobným údajom, na ktoré sa ich právo prístupu vzťahuje;
- (c) zaznamenať, ktoré osobné údaje boli oznámené, kedy a komu;
- (d) zabezpečiť, aby osobné údaje spracovávané v mene tretích osôb boli spracovávané iba spôsobom stanoveným Agentúrou;
- (e) zabezpečiť, aby sa počas prenosu osobných údajov a prenosu pamäťových médií údaje nedali čítať, kopírovať alebo vymazať bez príslušného povolenia;
- (f) zostaviť svoju organizačnú štruktúru tak, aby spĺňala požiadavky na ochranu osobných údajov.

ČLÁNOK II.8 — ZVIDITEĽNENIE FINANCOVANIA ÚNIOU

II.8.1 Informácie o financovaní Úniou a použitie loga programu LIFE a loga Natura 2000

- a) Pokiaľ Agentúra nepožaduje či nedohodne inak, každé oznámenie alebo zverejnenie uskutočnené prijemcami spoločne alebo samostatne, ktoré sa týka projektu vrátane informácií, ktoré odzneli na konferenciách a seminároch prípadne sa objavili v iných informačných a propagačných materiáloch (ako napríklad brožúry, letáky, plagáty, prezentácie, v elektronickej podobe, atď.) musí:
  - i. obsahovať informáciu, že projekt bol financovaný z prostriedkov Európskej únie a
  - ii. zobrazovať logo programu *LIFE* (Príloha II k nariadeniu LIFE, <https://ec.europa.eu/easme/en/life-communication> V prípade audio-vizuálnych materiálov musí byť na začiatku a/alebo na konci počuteľná a čitateľná zmienka o tom, že projekt sa financuje z programu LIFE (napr. „Vďaka podpore z európskeho programu LIFE“).

Všetky tovary dlhodobej spotreby obstarané v rámci projektu musia niesť logo LIFE, pokiaľ Agentúra nestanovila inak

V prípade, že sa zobrazuje aj iné logo, *logo programuj LIFE* musí byť umiestnené na vhodnom dobre viditeľnom mieste.

Povinnosť zobraziť logo *programu LIFE* neudeľuje príjemcom právo na jeho výhradné používanie. Prijemcovia si nemôžu privlastniť *logo programu LIFE*, prípadne inú podobnú obchodnú značku alebo logo na základe registrácie alebo iným spôsobom.

Na účely prvého, druhého a tretieho pododseku a podľa podmienok, ktoré sú v nich uvedené,

príjemcovi môžu používať logo *programu LIFE* bez predchádzajúceho súhlasu Agentúry.

V prípade projektov v lokalitách Natura 2000 alebo takých, ktoré prispievajú k celistvosti sústavy Natura 2000, povinnosti ohľadom loga programu LIFE sa týkajú aj loga lokalít Natura 2000 (<https://ec.europa.eu/easme/en/life-communication>). Význam projektu z hľadiska vybudovania siete lokalít Natura 2000 musí byť popísaný na informačných tabuliach a na webových stránkach.

- b) Koordinujúci príjemca vytvorí *webovú stránku projektu* alebo použije existujúcu webovú stránku prinajmenšom v jednom oficiálnom jazyku EÚ na šírenie informácií o projektových aktivitách, pokroku a výsledkoch. Adresa webovej stránky, na ktorej budú sprístupnené hlavné výsledky projektu verejnosti bude uvedená v správach. Webová stránka bude na internete prinajmenšom šesť mesiacov po dátume začatia uvedenom v článku 1.2.2, webová stránka sa bude pravidelne aktualizovať a udržiavať prinajmenšom po dobu piatich rokov od skončenia projektu. Zhrnutie projektu v anglickom jazyku spolu s menom a kontaktnými údajmi koordinujúceho príjemcu bude zverejnené na webovej stránke LIFE a sprístupnené širokej verejnosti.
- c) Príjemcovia sú povinní zhotoviť a udržiavať *informačné tabule* s popisom projektu na miestach jeho realizácie, na strategických miestach, ktoré sú verejnosti prístupné a viditeľné.

II.8.2 Vyhlásenie o vylúčení zodpovednosti Agentúry

Každé oznámenie alebo zverejnenie, ktoré sa týka projektu uskutočnené príjemcami spoločne alebo samostatne v akejkolvek podobe a za použitia akýchkoľvek prostriedkov musí uvádzať, že:

- (a) odráža iba názory autora a
(b) Agentúra nezodpovedá za žiadne využitie, ku ktorému môže dôjsť na základe informácií v ňom obsiahnutých.

ČLÁNOK II.9 — UŽ EXISTUJÚCE PRÁV, VLASTNÍCKE PRÁVO A POUŽITIE VÝSLEDKOV (VRÁTANE PRÁV PRIEMYSELNÉHO A DUŠEVNÉHO VLASTNÍCTVA)

II.9.1 Vlastníctvo výsledkov príjemcami

Príjemcovia sú vlastníkmí projektových výsledkov vrátane práv priemyselného a duševného vlastníctva ako aj správ a dokumentov súvisiacich s projektom, ak nie je v zmluve uvedené inak.

S cieľom podporiť používanie techník alebo modelov šetrných voči životnému prostrediu sa príjemcom odporúča sprístupniť v rámci Únie všetky dokumenty, patenty a vedomosti vyplývajúce priamo z realizácie projektu na základe nediskriminačných a primeraných obchodných podmienok.

11.9.2 Už existujúce práva

Ak Agentúra zašle príjemcom písomnú žiadosť s uvedením výsledkov, ktoré plánuje použiť, príjemcovia sú povinní:

- (a) vypracovať zoznam s uvedením všetkých *už existujúcich prá*, obsiahnutých v týchto výsledkoch
a
(b) poskytnúť tento zoznam Agentúre najneskôr spolu so žiadosťou o vyplatenie zostatku.

Príjemcovia sú povinní zabezpečiť, aby oni sami alebo ich pridružené subjekty disponovali všetkými právami na používanie *už existujúcich prá* počas plnenia Dohody.

11.9.3 Práva na používanie výsledkov a už existujúce práva Únie

Príjemcovia udeľujú Únii a Komisii/Agentúre nasledujúce práva na používanie výsledkov projektu:

- (a) na svoje vlastné účely a najmä na ich sprístupnenie osobám pracujúcim pre Agentúru/Komisiu, ostatné inštitúcie EÚ, agentúry a orgány inštitúcií členských štátov ako aj na kopírovanie a rozmnožovanie vcelku alebo sčasti v neobmedzenom rozsahu;
- (b) rozmnožovanie: právo na povolenie priameho alebo nepriameho, dočasného alebo trvalého rozmnožovanie výsledkov ľubovoľnými prostriedkami (mechanickými, digitálnymi alebo inými) v akejkoľvek podobe, vcelku alebo sčasti;
- (c) oznamovanie verejnosti: právo povoliť zobrazenie, predvedenie alebo oznamovanie verejnosti, či už drôtovými alebo bezdrôtovými prostriedkami vrátane sprístupnenia výsledkov verejnosti takým spôsobom, aby príslušníci verejnosti mali k nim prístup z miesta a v čase, ktorý si sami zvolia; toto právo zahŕňa aj oznamovanie a vysielanie prostredníctvom kábla alebo satelitu;
- (d) šírenie: právo povoliť akúkoľvek formu šírenie výsledkov alebo kópií výsledkov v rámci verejnosti;
- (e) prispôbenie: právo na úpravu výsledkov;
- (f) preklad;
- (g) právo na uchovávanie a archiváciu výsledkov v súlade s pravidlami riadenia dokumentácie Agentúry/Komisie vrátane digitalizácie alebo zmeny formátu na uchovanie prípadne nové účely použitia;
- (h) ak sú výsledkami dokumenty, právo povoliť opakované použitie dokumentov v súlade s rozhodnutím Komisie EÚ 2011/833/EÚ zo dňa 12. 12. 2011 o opakovanom použití dokumentov Komisie, ak sa toto rozhodnutie uplatňuje a ak dokumenty spadajú do rozsahu jej pôsobnosti a ich použitie nie je vylúčené na základe iných jej ustanovení. Na účely tohto ustanovenia, pojmy „opakovane použit“ a „dokument“ majú rovnaký význam ako pojmy v rozhodnutí 2011/833/EÚ.
- (i) zahrnutie do široko dostupných databáz alebo indexov napríklad prostredníctvom „otvoreného prístupu“ alebo portálov „otvorených dát“ prípadne podobných úložísk, či už voľne dostupných alebo dostupných na základe predplatného na prístup ku kľúčovým ukazovateľom projektu programu LIFE, ktoré zozbierali príjemcovia v súvislosti s projektom.

Vyššie uvedené práva môžu byť podrobnejšie stanovené v Osobitných podmienkach.

Dodatočné práva na použitie pre Úniu môžu byť ustanovené v Osobitných podmienkach.

Príjemcovia sú povinní zabezpečiť Únii právo na používanie akýchkoľvek *už existujúcich práv*, obsiahnutých vo výsledkoch projektu. *Už existujúce práva* sa musia použiť na rovnaké účely a za rovnakých podmienok aké platia pre práva na použitie výsledkov projektu, pokiaľ nie je v Osobitných podmienkach ustanovené inak.

Informácie o majiteľovi autorských práv musia byť uvedené v prípadoch, kedy výsledok zverejňuje Únia. Informácie o autorských právach musia byť uvedené nasledovne: ‘© — rok — meno vlastníka autorských práv. Všetky práva vyhradené. Licencia udelená Európskej únii na základe podmienok..

Ak príjemcovia udelia Agentúre/Komisii práva na používanie, nebude to mať žiaden vplyv na ich povinnosti zachovania mlčanlivosti podľa článku II.6 ani na povinnosti príjemcov podľa článku II.2.1.

ČLÁNOK 11.10 — ZADANIE ZÁKAZIEK POTREBNÝCH NA REALIZÁCIU PROJEKTU

II.10.1 Ak si realizácia *projektu* vyžaduje, aby príjemcovia obstarali tovary, práce alebo služby musia zadať zákazku tomu, kto ponúkne ekonomicky najvýhodnejšiu ponuku alebo prípadne tomu, kto ponúkne najnižšiu cenu. Musia sa pri tom vyhnúť *konfliktu záujmov*. Ponukové konanie musí spĺňať zásady transparentnosti a rovnocenného zaobchádzania s potenciálnymi dodávateľmi. Príjemcovia sú povinní viesť písomný záznam o konaní, ktorý slúži na to, aby boli uvedené podmienky v ponukovom konaní splnené v súlade so zvyčajnou politikou a/alebo postupom obstarávania.

Príjemcovia musia zabezpečiť, aby si Agentúra/Komisia, Európsky dvor audítorov a Európsky úrad boja proti podvodom mohli uplatniť svoje práva podľa článku II.27 aj voči dodávateľom príjemcov.

V prípade, že hodnota zmluvy je vyššia ako 135 000 EUR všetci príjemcovia použijú otvorenú verejnú súťaž vrátane zverejnenia výzvy na predloženie ponuky(-úk) v príslušných médiách. Na stanovenie príslušnej hranice musí príjemca vziať do úvahy hodnotu všetkých súvisiacich položiek spolu.

V prípade, že hodnota je nižšia ako 135 000 EUR, alebo nižšia ako hranica určená v príslušných štátnych pravidlách o obstarávaní, príjemca zadá zákazku tomu účastníkovi, ktorý ponúkol ekonomicky najvýhodnejšiu ponuku alebo v prípade potreby tomu, kto ponúkol najnižšiu cenu, pričom sa musí vyhnúť konfliktu záujmov a uchovať písomný dôkaz o splnení kritéria ekonomicky najvýhodnejšej ponuky v súlade so zvyčajnou politikou a/alebo postupom obstarávania príjemcu.

II. 10.2 Príjemcovia, ktorí sú „verejnými obstarávateľmi“ v zmysle smernice 2014/24/EÚ⁷ alebo „obstarávateľmi“ v zmysle smernice 2014/25/EÚ⁸ musia dodržiavať príslušné vnútroštátne pravidlá verejného obstarávania.

Príjemcovia musia zabezpečiť, aby podmienky, ktoré pre nich platia podľa článkov II.4, II.5, II.6 a 11.9 platili aj pre dodávateľov.

11.10.3 Príjemcovia zostávajú výlučne zodpovední za realizáciu *projektu* a za dodržiavanie Dohody.

11.10.4 Ak príjemcovia porušia svoje povinnosti podľa článku II. 10.1 náklady spojené s príslušnou zmluvou sa považujú za neoprávnené v súlade s článkom II. 19.2 (c), (d) a (e).

Ak príjemcovia porušia svoje povinnosti podľa článku II. 10.2 výšku grantu možno znížiť v súlade s článkom II.25.4.

ČLÁNOK II.11 — ZADANIE ÚLOH, KTORÉ SÚ SÚČASŤOU PROJEKTU SUBDODÁVATEĽOM

II.11.1 Príjemcovia môžu zadať úlohy, ktoré sú súčasťou *projektu subdodávateľom*. V prípade ak tak učinia, musia zabezpečiť, aby boli okrem podmienok uvedených v článku II.10 dodržané aj nasledujúce podmienky:

⁷ Smernica Európskeho parlamentu a rady 2014/24/ES z 26. februára 2014 o verejnom obstarávaní a o zrušení smernice 2004/18/ES

⁸ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/25/EÚ z 26. februára 2014 o obstarávaní vykonávanom subjektmi pôsobiacimi v odvetviach vodného hospodárstva, energetiky, dopravy a poštových služieb a o zrušení smernice 2004/17/ES

- (a) subdodávateľom neboli zadané kľúčové projektové úlohy;
- (b) využitie subdodávateľov je oprávnené z hľadiska povahy projektu a z hľadiska toho, čo je potrebné na jeho realizáciu;
- (c) odhadované náklady na subdodávateľské zmluvy sú jasne identifikovateľné z predbežného rozpočtu uvedeného v prílohe III;

Využitie subdodávateľských zmluv, pokiaľ nie je ustanovené v prílohe II a III, oznámi koordinujúci príjemca a schváli Agentúra. Agentúra môže udeliť súhlas na uzavretie subdodávateľskej zmluvy, ak je subdodávateľská zmluva:

- osobitne zdôvodnené v predbežnej alebo záverečnej technickej správe podľa článkov 1.4.3 a 1.4.4 a

- nemá za následok zmeny v Dohode, ktoré by mohli spochybniť rozhodnutie udeliť grant alebo by boli v protiklade s rovnocenným zaobchádzaním s kandidátmi;

- (d) príjemcovia zabezpečia, aby
  - i. podmienky, ktoré pre nich platia podľa článku II.8, platili aj pre subdodávateľov.
  - ii. všetky faktúry vystavené subdodávateľmi musia obsahovať jasný odkaz na projekt programu LIFE (t. j. číslo a názov alebo skrátený názov) a na objednávku/subdodávateľskú zmluvu vystavenú príjemcami;
  - iii. všetky faktúry vystavené subdodávateľmi musia byť dostatočne podrobné, aby bolo možné identifikovať jednotlivé položky, ktoré sú súčasťou dodávanej služby (t. j. jasný popis a cenu každej položky).

11.11.2 Ak príjemcovia porušia svoje povinnosti podľa článku II. 11.1 (a), (b), (c) alebo (d), náklady spojené s príslušnou zmluvou sa považujú za neoprávnené v súlade s článkom II. 19.2 (f).

Ak príjemcovia porušia svoje povinnosti podľa článku II. 11.1 (e) výšku grantu možno znížiť v súlade s článkom II.25.4.

ČLÁNOK II.12 — FINANČNÁ PODPORA TRETÍM OSOBÁM

II. 12.1 Ak si realizácie projektu vyžaduje poskytnutie finančnej podpory tretím osobám, príjemcovia poskytnú takúto finančnú podporu v súlade s podmienkami uvedenými v prílohe II, ktoré musia obsahovať prinajmenšom:

- (a) maximálnu výšku finančnej podpory, ktorá nesmie presiahnuť sumu 15 000 EUR na každú tretiu osobu a celkovú čiastku 100 000 EUR po dobu realizácie projektu;
- (b) kritériá na určenie presnej výšky finančnej podpory;
- (c) rôzne druhy činností, ktoré si môžu vyžadovať finančnú podporu na základe pevne stanoveného zoznamu;
- (d) definíciu osôb alebo kategórií osôb, ktoré môžu finančnú podporu získať;
- (e) kritériá poskytnutia finančnej podpory.

11.12.2 Finančná podpora vo forme cien nie je povolená.

II. 12.3 Príjemcovia musia zabezpečiť, aby podmienky, ktoré pre nich platia podľa článkov II.3, II.4, II.5, II.7, II.8 a II.27 platili aj pre tretie strany, ktorým sa poskytuje finančná podpora.

ČLÁNOK II.13 — DODATKY K DOHODE

11.13.1 Akékoľvek dodatky k Dohode musia byť vyhotovené písomne.

11.13.2 Dodatok nesmie mať za cieľ alebo za následkov vykonanie takých zmien, ktoré by mohli spochybniť rozhodnutie o pridelení grant alebo by boli v protiklade s rovnocenným zaobchádzaním s kandidátmi.

Formálny dodatok k Dohode vyžadujú iba zásadné zmeny, ktoré budú akceptované iba v riadne odôvodnených prípadoch.

Tri mesiace pred skončením každej fázy projektu podľa prílohy II, koordinujúci príjemca odovzdá žiadosť o uzavretie dodatku za účelom aktualizácie plánu realizácie vrátane rozpočtu pre nasledujúcu fázu projektu.

11.13.3 Akákoľvek žiadosť o uzavretie dodatku k dohode musí:

- (a) byť náležite odôvodnená;
- (b) byť doplnená o príslušné podklady a
- (c) a musí byť zaslaná druhej zmluvnej strane včas pred nadobudnutím jej účinnosti, v každom prípade mesiac pred koncom doby *realizácie*.

Bod (c) neplatí vtedy, keď zmluvná strana požadujúca dodatok poskytne riadne zdôvodnenie a druhá zmluvná strana s tým súhlasí.

11.13.4 Žiadosť o uzavretie dodatku musí v mene príjemcov odovzdať koordinujúci príjemca. Ak sa požaduje zmena koordinujúceho príjemcu bez jeho súhlasu, žiadosť musia odovzdať všetci ostatní príjemcovia a musí byť doplnená o stanovisko koordinujúceho príjemcu alebo písomné potvrdenie, že o jeho stanovisko bolo požiadané.

11.13.5 Dodatky vstupujú do platnosti dňom ich podpísania poslednou zo zmluvných strán alebo dňom schválenia žiadosti o uzavretie dodatku.

Dodatky nadobúdajú účinnosť dňom, ktorý bol schválený oboma zmluvnými stranami alebo v prípade, že sa na dátume nedohodli, dňom, kedy uvedený dodatok vstúpi do platnosti.

ČLÁNOK II.14 — POSTÚPENIE POHĽADÁVOK TRETÍM OSOBÁM

11.14.1 Príjemcovia nesmú postúpiť akékoľvek pohľadávky voči Agentúre na tretiu stranu, s výnimkou prípadu, že uvedenú skutočnosť Agentúra schválila na základe odôvodnenej, písomnej žiadosti koordinujúceho príjemcu v mene príjemcov.

Ak Agentúra neprijme postúpenie, alebo podmienky postúpenia neboli splnené, postúpenie nemá na ňu žiaden vplyv.

11.14.2 Postúpenie v žiadnom prípade nezbavuje príjemcov ich povinností voči Agentúre.

ČLÁNOK II.15 — VYŠŠIA MOC

II.15.1 Zmluvná strana, ktorá čelí udalosti *vyššej moci* musí okamžite poslať *druhej zmluvnej strane* formálne oznámenie, v ktorom popíše situáciu alebo udalosť, pravdepodobnú dĺžku trvania

situácie alebo udalosti a predvídané účinky.

II. 15.2 Zmluvné strany musia prijať potrebné opatrenia na obmedzenie škôd v dôsledku udalosti *vyššej moci*. Musia vynaložiť všetko úsilie na to, aby v realizácii *projektu* čo najskôr pokračovali.

II. 15.3 Ak si zmluvná strana, ktorá čelí udalosti *vyššej moci* neplní svoje povinnosti z dôvodu takejto udalosti, nepovažuje sa to za porušenie povinností podľa Dohody.

ČLÁNOK II.16 — POZASTAVENIE REALIZÁCIE PROJEKTU

11.16.1 Pozastavenie realizácie príjemcami

Koordinujúci príjemca môže pozastaviť realizáciu *projektu* alebo jeho časti, ak výnimočné okolnosti znemožnia prípadne neúmerne sťažia realizáciu projektu, najmä v prípade udalosti *vyššej moci*.

Koordinujúci príjemca je povinný okamžite informovať Agentúru, pričom uvedie:

- (a) dôvody pozastavenia vrátane údajov o dátume alebo dobe, kedy výnimočné okolnosti nastali a
- (b) očakávaný termín obnovenia realizácie.

Akonáhle okolnosti umožnia príjemcom pokračovať v realizácii *projektu*, koordinujúci príjemca musí Agentúru o tejto skutočnosti okamžite informovať a podať žiadosť o uzavretie dodatku k Dohode podľa článku II. 16.3. Uvedená povinnosť neplatí, ak je Dohoda alebo účasť príjemcu ukončená v súlade s článkami II. 17.1, II. 17.2 alebo bodmi (c) alebo (d) článku II. 17.3.1.

11.16.2 Pozastavenie realizácie Agentúrou

11.16.2.1 Dôvody pozastavenia

Agentúra môže pozastaviť realizáciu *projektu* alebo jeho časti:

- (a) ak disponuje dôkazmi, že príjemca sa dopustil *podstatných pochybení, nezrovnalostí alebo podvodu* pri zadávaní zákazky alebo pri plnení Dohody prípadne ak si príjemca nesplnil povinnosti vyplývajúce z Dohody;
- (b) ak Agentúra disponuje dôkazmi, že príjemca sa dopustil systematických alebo opakovaných pochybení, *nezrovnalostí, podvodu* alebo závažného porušenia povinností pri iných grantoch financovaných z prostriedkov EÚ alebo Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu (Euratom), ktoré boli príjemcovi poskytnuté na základe podobných podmienok a pochybenia, *nezrovnalostí, podvod* alebo porušenie mali podstatný vplyv na tento grant ; alebo
- (c) ak má Agentúra podozrenie na *podstatné chyby, nezrovnalosti, podvod* alebo porušenie povinností príjemcom pri zadávaní zákazky alebo pri plnení Dohody a potrebuje si overiť, či to tak naozaj bolo.

11.16.2.2 Konanie o pozastavení

Krok 1 — Pred pozastavením realizácie *projektu*, Agentúra musí poslať *koordinujúcemu príjemcovi* formálne oznámenie:

- (a) v ktorom ho informuje o:
  - (i) svojom zámere pozastaviť realizáciu;
  - (ii) dôvodoch pozastavenia;
  - (iii) podmienkach potrebných na obnovu realizácie v prípadoch uvedených v bodoch (a) a (b) článku II. 16.2.1; a

- (b) vyzve ho na podanie pripomienok do 30-ich kalendárnych dní od doručenia formálneho oznámenia.

Krok 2 — Ak nie sú Agentúre doručené žiadne pripomienky alebo sa rozhodne pokračovať v konaní napriek pripomienkam, ktoré jej boli doručené, musí koordinujúcemu príjemcovi *zaslať formálne oznámenie*, v ktorom ho informuje o:

- (a) pozastavení realizácie;
- (b) dôvodoch pozastavenia; a
- (c) konečných podmienkach potrebných na obnovu realizácie v prípadoch uvedených v bodoch (a) a (b) článku II. 16.2.1.; alebo
- (d) orientačný dátum ukončenia nevyhnutného overovania v prípade uvedenom v bode (c) článku II. 16.2.1.,

Koordinujúci príjemca musí okamžite informovať ostatných príjemcov o pozastavení. Pozastavenie nadobudne účinnosť do piatich kalendárnych dní od prevzatia *formálneho oznámenia* koordinujúcim prijímateľom alebo k neskoršiemu dátumu uvedenému vo *formálnom oznámení*.

V opačnom prípade Agentúra musí zaslať koordinujúcemu príjemcovi *formálne oznámenie*, v ktorom mu oznámi, že nepokračuje v konaní o pozastavení.

11.16.2.3   Obnova realizácie

Za účelom obnovy realizácie musia príjemcovia splniť podmienky, ktoré im boli oznámené, čo najskôr a musia informovať Agentúru o príslušnom pokroku.

Ak boli podmienky na obnovu realizácie splnené alebo boli ukončené nevyhnutné overovania, Agentúra zašle *koordinujúcemu príjemcovi* formálne oznámenie, v ktorom:

- (a) mu oznámi, že podmienky na zrušenie pozastavenia boli splnené a
- (b) požiada ho, aby predložil žiadosť o uzavretie dodatku k Dohode podľa článku II. 16.3. Uvedená povinnosť neplatí, ak je Dohoda alebo účasť príjemcu ukončená v súlade s článkom II. 17.1, II. 17.2 alebo bodmi (c), (g) alebo (h) článku II. 17.3.1.

11.16.3   Účinky pozastavenia

Ak je možné obnoviť realizáciu *projektu* a Dohoda nebola ukončená, treba uzavrieť dodatok k Dohode v súlade s článkom II.13 za účelom:

- (a) stanovenia termínu, kedy *sa pristúpi* k pokračovaniu v projekte;
- (b) predĺženia lehoty realizácie *projektu*; a
- (c) vykonania iných zmien nevyhnutných na prispôsobenie *projektu* novým skutočnostiam.

Pozastavenie sa ruší s účinnosťou od dátumu obnovenia realizácie, ktorý je uvedený v dodatku. Dátum obnovenia realizácie môže predchádzať dátum vstupu dodatku do platnosti.

Náklady, ktoré vznikli počas doby pozastavenia a ktoré sa týkajú realizácie pozastaveného *projektu* alebo jeho pozastavenej časti nie je možné nahradiť ani pokryť z grantu.

Pozastavenie realizácie *projektu* neovplyvňuje právo Agentúry vypovedať Dohodu alebo ukončiť účasť príjemcu v súlade s článkom II: 17.3 znížiť výšku grantu alebo vymáhať čiastky neoprávnene vyplatené v súlade s článkom II.25.4 a II.26.

Žiadna zo zmluvných strán nemá právo požadovať náhradu škodu v dôsledku pozastavenia ktoroukoľvek zo zmluvných strán.

ČLÁNOK II.17 — UKONČENIE DOHODY

II. 17.1 Ukončenie Dohody koordinujúcim príjemcom

Príjemcovia majú právo ukončiť Dohodu.

Koordinujúci príjemca musí zaslať *formálne oznámenie* o ukončení Agentúre, pričom uvedie:

- (a) dôvody ukončenia a
- (b) dátum nadobudnutia účinnosti ukončenia. Uvedený termín musí byť neskorší ako dátum zaslania *formálneho oznámenia*.

Ak koordinujúci príjemca neuvedie dôvody ukončenia alebo Agentúra považuje dôvody ukončenia za nedostatočné, Dohoda sa považuje za neoprávnene vypovedanú.

Výpoveď nadobúda účinnosť dňom, ktorý je uvedený vo *formálnom oznámení*.

II.17.2 Ukončenie účasti jedného alebo viacerých príjemcov koordinujúcim príjemcom

Koordinujúci príjemca môže ukončiť účasť jedného alebo viacerých príjemcov na žiadosť príslušného pridruženého príjemcu alebo v mene iných pridružených príjemcov.

Koordinujúci príjemca musí zaslať *formálne oznámenie* o ukončení účasti Agentúre a informovať príslušného príjemcu o ukončení účasti.

Ak sa účasť koordinujúceho príjemcu ukončí bez jeho súhlasu *formálne oznámenie* musí podať iný pridružený príjemca (ktorý koná v mene iných pridružených príjemcov).

Formálne oznámenie musí obsahovať:

- (a) dôvody ukončenia;
- (b) stanovisko príjemcu, ktorého sa ukončenie týka (alebo písomné potvrdenie toho, že sa žiadalo o jeho vyjadrenie);
- (c) dátum nadobudnutia účinnosti ukončenia. Uvedený termín musí byť neskorší ako dátum zaslania *formálneho oznámenia*; a
- (d) žiadosť o vypracovanie dodatku podľa článku II.47.4.2(a).

Ak koordinujúci príjemca alebo príjemca neuvedie dôvody ukončenia účasti alebo Agentúra považuje dôvody ukončenia účasti za nedostatočné, účasť sa považuje za neoprávnene ukončenú.

Ukončenie nadobúda účinnosť v termíne uvedenom vo *formálnom oznámení*.

II.17.3 Odstúpenie od Dohody alebo ukončenie účasti jedného prípadne viacerých príjemcov Agentúrou

II.17.3.1 Dôvody ukončenia

Agentúra môže ukončiť Dohodu alebo ukončiť účasť jedného prípadne viacerých príjemcov v prípade, že:

- (a) zmeny právnej, finančnej, technickej, organizačnej alebo vlastníckej situácie príjemcu pravdepodobne podstatne ovplyvnia plnenie Dohody alebo spochybnia rozhodnutie o pridelení grantu;
- (b) po ukončení účasti jedného alebo viacerých príjemcov, by potrebné úpravy Dohody spochybnili rozhodnutie o pridelení grantu alebo by mali za následok nerovnaké zaobchádzanie s kandidátmi;
- (c) príjemcovia nezrealizujú *projekt* podľa prílohy II alebo príjemca nesplní inú podstatnú povinnosť, ktorá mu vyplýva z Dohody;
- (d) realizácii *projektu* zabránila alebo bola pozastavená z dôvodu *vyššej moci* alebo výnimočných okolností a buď:
  - (i) nie je možné pokračovať v realizácii, alebo
  - (ii) zmeny v Dohode by mohli spochybniť rozhodnutie o pridelení grantu alebo by boli v protiklade s rovnakým zaobchádzaním s kandidátmi;
- (e) príjemca alebo iná osoba, ktorá prevzala neobmedzenú zodpovednosť za dlhy príjemcu sa dostane do jednej zo situácií uvedených v bode (a) alebo (b) článku 106(1) Finančného nariadenia;⁹
- (f) príjemca alebo *súvisiaca osoba* sa dostane do jednej zo situácií uvedených v bodoch (c), (d), (e) alebo (f) článku 106 (1) alebo podľa článku 106 (2) Finančného nariadenia
- (g) Agentúra disponuje dôkazom, že príjemca alebo *súvisiaca osoba* sa dopustila *podstatných pochybení, nezrovnalostí* alebo *podvodu* pri zadávaní zákazky alebo pri plnení Dohody vrátane skutočnosti, ak príjemca alebo *súvisiaca osoba* poskytla falošné informácie alebo požadované informácie neposkytla;
- (h) ak Agentúra disponuje dôkazmi, že príjemca sa dopustil systematických alebo opakovaných pochybení, *nezrovnalostí, podvodu* alebo závažného porušenia povinností pri iných grantoch financovaných EÚ alebo Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu (Euratom), ktoré boli príjemcovi poskytnuté na základe podobných podmienok a takéto chyby, *nezrovnalosti, podvod* alebo porušenie mali podstatný vplyv na tento grant; alebo
- (i) Agentúra zaslala príjemcovi prostredníctvom koordinujúceho príjemcu *formálne oznámenie*, v ktorom ho požiadala, aby ukončil účasť svojho pridruženého subjektu, pretože u subjektu nastala jedna zo situácií uvedených v bodoch (f), (g) alebo (h) a daný príjemca nepodal žiadosť o zmenu v súvislosti s ukončením účasti subjektu a prerozdelenie jeho úloh.

II.17.3.2 Ukončenie dohody

Krok 1- Pred ukončením Dohody alebo ukončením účasti jedného alebo viacerých príjemcov Agentúra zašle koordinujúcemu príjemcovi *formálne oznámenie* :

- (a) v ktorom ho informuje o:
  - (i) úmysle ukončiť dohodu;
  - (ii) dôvodoch ukončenia a
- (b) požiada ho, aby do 45-ich kalendárnych dní od doručenia formálneho oznámenia:
  - (i) zaslal pripomienky v mene všetkých príjemcov a
  - (ii) v prípade bodu (c) článku II.17.3.1 informoval Agentúru o opatreniach na zabezpečenie dodržiavania povinností podľa Dohody.

⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 966/2012 z 25. 10. 2012 o

Krok 2 — Ak nie sú Agentúre doručené žiadne pripomienky alebo sa rozhodne pokračovať v konaní napriek pripomienkam, ktoré jej boli doručené, musí koordinujúcemu príjemcovi *zaslať formálne oznámenie*, v ktorom ho informuje o ukončení a dátume, kedy ukončenie nadobudne účinnosť. Koordinujúci príjemca musí okamžite informovať ostatných príjemcov o ukončení.

V opačnom prípade Agentúra musí zaslať koordinujúcemu príjemcovi *formálne oznámenie*, v ktorom mu oznámi, že nepokračuje v konaní o ukončení.

Ukončenie nadobúda účinnosť:

- (a) v prípade ukončení podľa bodov (a), (b), (c) a (e) článku II. 17.3.1: dňom, ktorý je uvedený vo *formálnom oznámení* o ukončení podľa druhého pododseku (t. j. vo vyššie uvedenom Kroku č. 2);
- (b) v prípade ukončení uvedených v bodoch (d), (f), (g), (h) a (i) článku II. 17.3.1: dňom doručenia formálneho oznámenia *o ukončení* podľa druhého pododseku (t. j. vo vyššie uvedenom Kroku č. 2) koordinujúcemu príjemcovi;

11.17.4 Účinky ukončenia

II.17.4.1 Účinky ukončenia Dohody:

Do 60-ich kalendárnych dní od nadobudnutia účinnosti ukončenia koordinujúci príjemca odovzdá žiadosť o vyplatenie zostatku podľa článku 1.4.4.

Ak nebude žiadosť o vyplatenie zostatku doručená Agentúre v stanovenom termíne, budú refundované alebo pokryté grantom iba náklady, ktoré sú zahrnuté v schválenej technickej správe a tam, kde je to relevantné v schválenom finančnom výkaze.

Ak Dohodu ukončí Agentúra na základe toho, že koordinujúci príjemca porušil svoju povinnosť odovzdať žiadosť o platbu, koordinujúci príjemca nemôže po tomto ukončení odovzdať žiadnu žiadosť o platbu. V takom prípade sa uplatňujú ustanovenia druhého pododseku.

Agentúra vypočíta konečnú výšku grantu podľa článku II.25 a zostatok podľa článku 1.4.11 na základe odovzdaných správ. Refundované alebo pokryté grantom budú iba tie náklady, ktoré dotknutému príjemcovi vznikli pred nadobudnutím účinnosti ukončenia. Náklady týkajúce sa zmlúv, ktoré vzniknú po ukončení sa nepreplácajú ani nie sú pokryté grantom.

Agentúra má právo znížiť grant v súlade s článkom II.25.4 v prípade:

- (a) nezákonného ukončenia Dohody koordinujúcim príjemcom v zmysle článku II. 17.1; alebo
- (b) ukončenia Dohody Agentúrou z akýchkoľvek dôvodov uvedených v bodoch (c), (f), (g), (h) a (i) článku II. 17.3.1.

Žiadna zo zmluvných strán nemôže požadovať náhradu škody na základe toho, že druhá zmluvná strana ukončila Dohodu.

Po ukončení účasti povinnosti príjemcov nezanikajú a to najmä povinnosti podľa článkov 1.4, II.6, II.8, II.9, II.14, II.27 a nezanikajú ani žiadne dodatočné ustanovenia o použití výsledkov, ktoré sú uvedené v Osobitných podmienkach.

II.17.4.2 Účinky ukončenia účasti jedného alebo viacerých príjemcov:

- a) Koordinujúci príjemca musí odovzdať žiadosť o zmenu spolu s:

- (i) návrhom na prerozdelenie úloh príjemcu alebo príjemcov, ktorých sa ukončenie týka a
- (ii) v prípade potreby pridá jedného alebo viacerých nových príjemcov, ktorým budú postúpené práva a povinnosti príslušného príjemcu alebo príslušných príjemcov podľa Dohody.

Ak ukončí účasť príjemcu Agentúra, koordinujúci príjemca musí odovzdať žiadosť o zmenu do 60-ich kalendárnych dní od nadobudnutia účinnosti ukončenia.

Ak koordinujúci príjemca ukončí účasť príjemcu, žiadosť o uzavretie dodatku musí byť súčasťou *formálneho oznámenia* o ukončení účasti podľa článku II.17.2.

Ak ukončenie účasti nadobudne účinnosť po ukončení *obdobia realizácie*, nie je potrebné zaslať žiadosť o uzavretie dodatku, okrem prípadu kedy je príslušným príjemcom koordinujúci príjemca. V takomto prípade žiadosť o vypracovanie dodatku musí obsahovať meno nového koordinujúceho príjemcu.

Ak Agentúra zamietne žiadosť o vypracovanie dodatku, Dohodu možno vypovedať v súlade s článkom II 17.3.1 (b). Žiadosť o vypracovanie dodatku možno odmietnuť, ak spochybňuje rozhodnutie o udelení grantu alebo je v rozpore s rovnocenným zaobchádzaním s kandidátmi.

b) Príjemca, ktorého sa ukončenie týka musí koordinujúcemu príjemcovi odovzdať:

- (i) technickú správu a
- (ii) finančnú závierku, ktorý pokrýva obdobie od konca posledného účtovného obdobia až po nadobudnutie účinnosti ukončenia.

Koordinujúci príjemca musí túto informáciu uviesť v žiadosti o platbu v ďalšom účtovnom období.

Uhradené alebo pokryté grantom budú iba tie náklady, ktoré dotknutému príjemcovi vznikli pred nadobudnutím účinnosti ukončenia. Náklady týkajúce sa zmlúv, ktoré vzniknú po ukončení sa nepreplácajú ani nie sú pokryté grantom.

Agentúra má právo znížiť grant v súlade s článkom II.25.4 v prípade:

- (a) nezákonného ukončenia účasti príjemcu koordinujúcim príjemcom v zmysle článku II. 17.2 alebo
- (b) ukončenie účasti príjemcu Agentúrou z akýchkoľvek dôvodov uvedených v bodoch (c), (f), (g), (h) alebo (i) článku II. 17.3.1.

Žiadna zo zmluvných strán nemôže požadovať náhradu škody na základe toho, že druhá zmluvná strana ukončila účasť príjemcu.

Po ukončení účasti povinnosti príslušného príjemcu nezanikajú a to najmä povinnosti podľa článkov 1.4, II.6, II.8, II.9,II.14, II.27 a nezanikajú ani žiadne dodatočné ustanovenia o použití výsledkov, ktoré sú uvedené v Osobitných podmienkach.

ČLÁNOK II.18 — ROZHODNÉ PRÁVO, RIEŠENIE SPOROV A VYKONATELNÉ ROZHODNUTIA

11.18.1 Dohoda sa riadi právnym poriadkom EÚ, ktorý je v prípade potreby doplnený o právny poriadok Belgicka.

11.18.2 V súlade s článkom 272 Zmluvy o fungovaní EÚ, Všeobecný súd alebo v prípade odvolacieho konania Súdny dvor Európskej únie má výhradnú právomoc riešiť akýkoľvek spor medzi

Európskou úniou a príjemcom v súvislosti s výkladom, uplatňovaním alebo platnosťou Dohody, ak nie je možné takýto spor urovnať zmluvou.

11.18.3 V súlade s článkom 299 Zmluvy o fungovaní EÚ môže na účely vymáhania v zmysle článku II.26 Agentúra/Komisia prijať vykonateľné rozhodnutie, ktorým uloží peňažnú povinnosť iným stranám ako štátom.

Proti takémuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie na Všeobecný súd Európskej únie v súlade s článkom 263 Zmluvy o fungovaní EÚ.

finančné pravidlá týkajúce sa všeobecného rozpočtu Európskej únie.¹⁰ Iba v prípade, že by boli škody spôsobené cieľmi samotného projektu LIFE.

ČASŤ B — FINANČNÉ USTANOVENIA

ČLÁNOK II.19 — OPRÁVNENÉ NÁKLADY

II.19.1 Podmienky oprávnenosti nákladov

Oprávnené náklady na projekt sú náklady, ktoré príjemca skutočne vynaložil a ktoré spĺňajú nasledujúce kritériá:

- (a) boli vynaložené v rámci *obdobia realizácie*, s výnimkou nákladov, ktoré súvisia so žiadosťou o výplatu zostatku a príslušnými podkladmi uvedenými v článku 1.4.4;

Náklady sa považujú za vynaložené *počas obdobia realizácie*, ak zákonná povinnosť platby bola zmluvne dohodnutá po dátume začatia a pred dátumom ukončenia projektu, alebo po podpísaní dohody o poskytnutí grantu Agentúrou v prípade, že k podpísaniu Dohody došlo pred dátumom začatia projektu;

- (b) sú uvedené v predbežom rozpočte *projektu*. Predbežný rozpočet je stanovený v prílohe III;
- (c) boli vynaložené v súvislosti s *projektom* tak ako sa uvádza v prílohe II a sú nevyhnutné na jeho realizáciu;
- (d) sú identifikovateľné a overiteľné a sú hlavne zaznamenané v účtovných záznamoch príjemcu a určené podľa príslušných účtovných štandardov krajiny, v ktorej má príjemca svoje sídlo a podľa zvyčajných postupov účtovania výdavkov príjemcu;
- (e) sú v súlade s požiadavkami príslušnej daňovej a sociálnej legislatívy; a
- (f) sú primerané, odôvodnené a rešpektujú zásadu riadneho finančného hospodárenia predovšetkým vzhľadom na hospodárnosť a efektívnosť.

II.19 Oprávnené priame náklady

Aby boli priame náklady *projektu* oprávnené *musia* byť v súlade s podmienkami oprávnenosti uvedenými v článku II.19.1.

Oprávnenými priamymi nákladmi sú najmä nasledujúce *kategórie nákladov*, v prípade že spĺňajú podmienky oprávnenosti uvedené v článku II. 19.1 ako aj nasledujúce podmienky:

- (a) **náklady na zamestnancov**, ktorí pracujú na základe pracovnej zmluvy uzavretej s príjemcom alebo obdobného menovania na *projekte*, pokiaľ sú náklady v súlade so zvyčajnou politikou odmeňovania príjemcu.

Medzi takéto náklady patria reálne mzdy a príspevky na sociálne zabezpečenie ako aj ostatné zákonné náklady zahrnuté v plate.

Náklady na fyzické osoby pracujúce na základe zmluvy s príjemcom, ktorá sa líši od pracovnej zmluvy alebo ktorí sú pridelení príjemcovi treťou stranou za úhradu môžu byť zahrnuté do takýchto nákladov na zamestnancov, pokiaľ sú splnené nasledujúce podmienky:

- (i) osoba pracuje na základe podobných podmienok ako zamestnanec (najmä vzhľadom na spôsob organizácie práce, vykonávané úlohy a priestory, v ktorých sa práce vykonávajú);

(ii) výsledok práce patrí príjemcovi (ak sa zmluvné strany výnimočne nedohodli inak); a

(iii) náklady sa výrazne nelíšia od nákladov na zamestnancov, ktorí vykonávajú podobné úlohy na základe pracovnej zmluvy uzavretej s príjemcom;

Výška verejných príspevkov príjemcov do projektového rozpočtu musí byť prinajmenšom o 2% vyššia ako výška mzdových nákladov vynaložených v rámci projektu na zamestnancov verejného orgánu, ktorí sa nepovažujú za „dodatočných“ a ktoré sú uvedené v prílohe III.

Medzi „dodatočných“ zamestnancov patria všetci zamestnanci - stáli alebo dočasní - verejných orgánov, ktorých zmluvy alebo obnovenia zmlúv:

- začínajú plynúť počiatčným dátumom projektu alebo po ňom prípadne dňom podpísania dohody o poskytnutí grantu Agentúrou alebo po jej podpísaní v prípade, že tento dátum predchádza dátumu začatia projektu, a

- osobitne vyslať/prideliť ich na projekt.

(b) **cestovné náklady a súvisiace príspevky na stravu**, pokiaľ sú uvedené náklady v súlade so zvyčajnými postupmi príjemcu ohľadom cestovania;

(c) **Amortizačné náklady a prototypy**

(i) **amortizačné náklady na tovar dlhodobej spotreby** alebo iný majetok (nové alebo použité zariadenie alebo infraštruktúra) podľa toho ako sú zaznamenané v účtovných výkazoch príjemcu (t. j. zaznamenané v zásobách alebo v inom druhu zoznamu tovarov dlhodobej spotreby/iného majetku alebo sa považujú za kapitálové výdavky v súlade s príslušnými daňovými a účtovnými pravidlami), pokiaľ je majetok:

(i) odpísaný v súlade s medzinárodnými účtovnými štandardmi a zvyčajnými účtovnými postupmi príjemcu; a

(ii) bol zakúpený v súlade s článkom II. 10.1, ak ku kúpe došlo v rámci *obdobia realizácie*;

Náklady na prenájom alebo lízing zariadení a iného majetku sú takisto oprávnené, pokiaľ tieto náklady neprevyšujú amortizačné náklady na podobné zariadenie alebo majetok a nespájajú sa so žiadnym poplatkom;

Na účely projektu je možné pri určovaní oprávnených nákladov vziať do úvahy *iba tú časť odpisov zariadenia, náklady na prenájom alebo lízing, ktoré zodpovedajú obdobiu realizácie a miere jeho skutočného použitia*.

Základ pre výpočet oprávnených amortizačných nákladov nesmie presiahnuť nasledujúce stropy:

- Náklady na zariadenie: 50% celkovej nákupnej ceny,
- Náklady na infraštruktúru: 25% celkovej nákupnej ceny;

Výnimočne možno považovať za oprávnenú celkovú výšku nákladov na obstaranie tovarov dlhodobej spotreby podľa Osobitných podmienok, ak je to opodstatnené z hľadiska povahy projektu a kontextu používania zariadenia alebo majetku;

Náklady vynaložené na obstaranie tovarov dlhodobej spotreby vrátane oznamovacích tabúl sú oprávnené iba v prípade, že sú opatrené logom LIFE (a prípadne logom Natura 2000);

Prototyp je zariadenie alebo infraštruktúra osobitne vytvorená na realizáciu projektu, ktorá nebola nikdy propagovaná a/alebo nie je k dispozícii ako sériový výrobok. Prototyp zohráva zásadnú úlohu pri demonštračných činnostiach v rámci projektu.

- (d) náklady na spotrebný materiál a zásoby s výnimkou všeobecných kancelárskych materiálov a potrieb, pokiaľ:
- (i) boli zakúpené v súlade s článkom II. 10,1; a
  - (ii) sú priamo určené na *projekt*;
- (e) náklady vyplývajúce priamo z požiadaviek Dohody (šírenie informácií, osobitné hodnotenie *projektu*, audity, preklady, rozmnožovanie), vrátane nákladov na požadované finančné záruky, pokiaľ boli príslušné služby obstarané v súlade s článkom II. 10.1.;
- (f) náklady vyplývajúce zo *subdodávok* (uvádzajú sa aj ako náklady na externú pomoc) v zmysle článku II.11, pokiaľ boli splnené podmienky ustanovené v článku II 11.1 (a), (b) , (c) a (d);
- (g) náklady na finančnú podporu tretích strán
- (h) odvody, dane a poplatky uhradené príjemcom, najmä daň z pridanej hodnoty (DPH), pokiaľ boli zahrnuté do oprávnených *priamych nákladov*, a pokiaľ nie je v Dohode ustanovené inak.
- Neodpočítateľná DPH je oprávnený výdavok s výnimkou tých činností, ktoré zodpovedajú konceptu zvrchovaných právomocí uplatňovaných členskými štátmi;
- (i) Náklady vynaložené na kúpu ***pozemku alebo dlhodobý prenájom pozemku prípadne jednorazová kompenzačná platba za práva na užívanie pozemku*** v súvislosti s parcelou, ktorá je úzko prepojená s realizáciou projektu a s ktorou sa v projekte výslovne ráta sa považujú za oprávnené v plnej výške pokiaľ:
- (aa) v rámci a mimo projektu kúpa prispeje k zlepšeniu, zachovaniu a obnove celistvosti sústavy Natura 2000 spolu so zlepšením prepojenia prostredníctvom vytvorenia koridorov, medzičlánkov a ďalších prvkov zelenej infraštruktúry;
  - (bb) pozemok alebo práva na užívanie pozemku vlastní subjekt alebo fyzická osoba, ktorá nie je príjemcom projektu alebo jeho zamestnancom a v prípade ktorej je možné vylúčiť konflikt záujmov;
  - (cc) kúpe pozemku je jediným alebo nákladovo najefektívnejším spôsobom dosiahnutia želaného výsledku zachovania a kúpna cena sa odvíja od trhových podmienok;
  - (dd) zakúpený pozemok je vyhradený z dlhodobého hľadiska na účely zodpovedajúce cieľom stanoveným v článkoch 11, 14 alebo 15 Nariadenia LIFE; a
  - (ee) dotknutý členský štát prostredníctvom prevodu alebo iným spôsobom zabezpečí dlhodobé postúpenie tohto pozemku na účely ochrany prírody.
  - (ff) predajca pozemku/práv nie je orgánom verejnej moci s výnimkou krátkodobých prenájom miestnymi orgánmi;
  - (gg) čo sa týka zakúpeného pozemku koordinujúci príjemca zabezpečí, aby vklad do katastra obsahoval záruku, že pozemok bude definitívne postúpený na účely ochrany prírody, tak ako sa uvádza v projekte. Ak v danom členskom štáte kataster neexistuje alebo neposkytuje

dostatočnú právnu záruku, koordinujúci príjemca zabezpečí, aby zmluva o predaji pozemku obsahovala doložku o definitívnom postúpení pozemku na účely ochrany prírody. V prípade krajín, kde je nelegálne zahrnúť takúto záruku, či už do katastra alebo predajnej zmluvy, Agentúra môže v tejto súvislosti akceptovať rovnocennú záruku, ak ponúka rovnakú právnu úroveň dlhodobej ochrany a je v súlade s požiadavkou uvedenou v článku 20(3) Nariadenia č. 1293/2013:

- (hh) okrem toho v prípade pozemku zakúpeného súkromnými organizáciami, vklad do katastra (alebo predajná zmluva, ak je akceptovaná namiesto vkladu a ak je akceptovaná podľa predchádzajúceho odseku) obsahuje záruku, že pozemok bude prevedený na právny subjekt, ktorý primárne pôsobí v oblasti ochrany prírody, v prípade zániku súkromnej organizácie alebo v prípade jej neschopnosti spravovať pozemok podľa požiadaviek na ochranu prírody. V prípade krajín, kde je nelegálne zahrnúť takúto záruku, či už do katastra alebo predajnej zmluvy, Agentúra môže v tejto súvislosti akceptovať rovnocennú záruku, ak ponúka rovnakú právnu úroveň dlhodobej ochrany a je v súlade s požiadavkou uvedenou v článku 20(3) Nariadenia č. 1293/2013:
- (ii) pri zakúpení práv, vklad do katastra musí byť náležite upravený;
- (jj) v prípade, že bude zakúpený pozemok neskôr vymenený za inú parcelu, na ktorej sa bude projekt/projekty realizovať, výmena sa uskutoční najneskôr pred ukončením projektu a ustanovenia tohto článku sa vzťahujú na pozemky získané prostredníctvom výmeny. Zakúpený pozemok, ktorý je určený na výmenu, nesmie počas priebežného vykazovania podliehať záruke, že pozemok bude definitívne postúpený na účely ochrany prírody.

Doba *prenájmu pozemku* bude obmedzená buď na dobu trvania projektu (krátkodobý prenájom), čo znamená, že sa v takomto prípade bude považovať za subdodávku, alebo bude trvať prinajmenšom 20 rokov (dlhodobý prenájom) a bude vyhovovať potrebám ochrany biotopov a druhov. V prípade dlhodobého prenájomu pozemku, zmluva o prenájme musí jednoznačne zahŕňať ustanovenia a záväzky, ktoré umožnia dosiahnutie cieľov z hľadiska ochrany biotopov a druhov.

Databáza LIFE s informáciami o kúpe pozemkov (LPD) obsahuje elektronické údaje o parcelách financovaných z programu LIFE. Koordinujúci príjemca zodpovedá za zadanie a validáciu údajov o kúpe pozemku (opisných a priestorových) v databáze LPD počas etapy odovzdávania záverečnej správy. Formát údajov bude treba prispôsobiť štandardom GIS použitým v databáze LPD. Koordinujúcemu príjemcovi bude poskytnutý prístup do databázy LPD šesť mesiacov pred dátumom ukončenia projektu podľa článku 1.2.2.

Náklady vynaložené na úhradu kompenzačnej platby za ušlý príjem sú oprávnené, ak boli vynaložené na dosiahnutie cieľov integrovaných projektov programov LIFE Príroda, LIFE Zmiernenie zmeny klímy alebo LIFE Adaptácia na zmenu klímy a kompenzačná platba:

zodpovedá trhovým cenám; je potvrdená na

základe právneho dokumentu; a

kompenzačná platba sa nevypláca orgánu verejnej moci, s výnimkou kompenzačnej platby miestnemu orgánu, ak to výslovne schválila Agentúra ako nevyhnutný prostriedok na dosiahnutie cieľov projektu.

- (j) Náklady vynaložené na prípravu komunikačných materiálov vrátane webových stránok sú oprávnené iba v prípade, že sú opatrené logom LIFE (a prípadne logom Natura 2000);

II. 19.3 Oprávnené nepriame náklady

Aby boli *nepriame náklady* na riešenie projektu (aj pod názvom „režijné náklady“) oprávnené, musia

predstavovať spravodlivý podiel celkových režijných nákladov príjemcu a musia spĺňať podmienky oprávnenosti uvedené v článku II. 19.1.

Oprávnené nepriame náklady budú vykázané na základe paušálnej sadzby uvedenej v článku III v súlade s článkom 1.3.2 (a) (iv) a nesmú presiahnuť 7% oprávnených priamych nákladov príjemcu s vylúčením nákladov na nákup pozemku/dlhodobý prenájom pozemku/jednorazovej náhrady za práva na užívanie pozemku.

II.19.4 Neoprávnené náklady

Okrem akýchkoľvek ďalších nákladov, ktoré nespĺňajú podmienky uvedené v článku II. 19.1, nemožno považovať za oprávnené nasledujúce náklady:

- (a) kapitálový výnos a dividendy vyplácané príjemcom;
- (b) poplatky za dlh a dlhové služby;
- (c) rezervy na straty alebo dlhy;
- (d) dlžné úroky;
- (e) pochybné pohľadávky;
- (f) kurzové straty;
- (g) náklady na prevody Agentúry účtované bankou príjemcu;
- (h) náklady vykázané príjemcom v rámci iného projektu, na ktorý sa poskytuje grant financovaný z rozpočtu Únie. Medzi takéto granty patria granty poskytnuté členským štátom a financované z rozpočtu Únie a granty poskytnuté inými subjektami ako Agentúrou na účely plnenia rozpočtu Únie. najmä príjemcovia, ktorým sa poskytuje operačný grant financovaný z rozpočtu EÚ alebo Euratomu nemôžu vykázať nepriame náklady za obdobie(-ia) pokryté operačným grantom, ak preukážu, že operačný grant nepokrýva žiadne náklady na projekt.
- (i) Vecné príspevky od tretích strán vrátane dobrovoľníckej práce;
- (j) nadmerné alebo neuvážené výdavky;
- (k) odpočítateľná DPH.
- (l) náklady spojené s úkonmi, ktoré možno považovať za kompenzačné alebo zmierňovacie opatrenia na zmiernenie škôd¹⁰, ktoré prírode alebo biodiverzite spôsobil povolené plány a projekty;
- (m) pokiaľ nie sú v popise projektu v prílohe II výslovne predvídané náklady súvisiace s plánmi riadenia, akčnými plánmi a podobnými plánmi⁴, vypracovanými alebo upravenými v rámci projektu LIFE, ak nie je príslušný plán prijatý a funkčný ešte pred dátumom ukončenia projektu. Uvedené zahŕňa dokončenie všetkých procedurálnych/právnych krokov v členských štátoch, kde sa takéto postupy očakávajú, pred dátumom ukončenia projektu;
- (n) náklady na hlavnú infraštruktúru alebo základný vedecký výskum, pokiaľ nie sú výslovne predvídané v popise projektu v prílohe II;

ČLÁNOK II.20 — IDENTIFIKOVATELNOSŤ A OVERITELNOSŤ VYKÁZANÝCH ČIASTOK

11.20.1 Vykazovanie nákladov a príspevkov

Každý príjemca musí vykázať ako oprávnené náklady alebo ako požadovaný príspevok:

⁴ Povinné „Plány na obdobie po ukončení podpory z programu LIFE“ nie sú v tejto kategórii zahrnuté.

- (a) skutočné náklady: náklady skutočne vynaložené na *projekt*,
- (b) jednotkové náklady alebo jednotkové príspevky: Neuplatňuje sa.
- (c) jednorazové náklady alebo jednorazové príspevky: Neuplatňuje sa.
- (d) paušálne náklady alebo paušálne príspevky: čiastka získaná na základe paušálnej sadzby uvedenej v článku I.3.2(a)(iv) alebo (d);
- (e) jednotkové náklady vykázané na základe zvyčajných účtovných postupov príjemcu: Neuplatňuje sa.
- (f) jednorazové náklady vykázané na základe zvyčajných účtovných postupov príjemcu: Neuplatňuje sa.
- (g) paušálne náklady vykázané na základe zvyčajných účtovných postupov príjemcu: Neuplatňuje sa.

II.20.2 Záznamy a iná dokumentácia na podporu vykázaných nákladov a príspevkov

Každý príjemca musí, ak ho o to požiadajú, poskytnúť v rámci kontrol a auditov popísaných v článku II.27 nasledovné:

- (a) pre skutočné náklady: vhodné podklady na preukázanie vykázaných nákladov ako napríklad zmluvy, faktúry a účtovné záznamy.

Okrem toho zvyčajné účtovné postupy a postupy vnútornej kontroly príjemcu musia umožniť priame zosúladenie vykázaných čiastok s čiastkami zaznamenanými v účtovných výkazoch a s čiastkami uvedenými v podkladoch;

- (b) jednotkové náklady alebo jednotkové príspevky: Neuplatňuje sa.
- (c) jednorazové náklady alebo jednorazové príspevky: Neuplatňuje sa.
- (d) pre paušálne náklady alebo paušálne príspevky: vhodné podklady na preukázanie oprávnených nákladov alebo požadovaného príspevku, na ktorú sa paušálna sadzba vzťahuje.
Príjemca nemusí určiť skutočné pokryté oprávnené náklady alebo poskytnúť podklady ako napríklad účtovné výkazy na uplatnenú paušálnu sadzbu;
- (e) jednotkové náklady vykázané na základe zvyčajných účtovných postupov príjemcu: Neuplatňuje sa.
- (f) jednorazové náklady vykázané na základe zvyčajných účtovných postupov príjemcu: Neuplatňuje sa.
- (g) paušálne náklady vykázané na základe zvyčajných účtovných postupov príjemcu: Neuplatňuje sa.

II.20.3 Podmienky na určenie súladu postupov účtovania nákladov. Neuplatňuje sa

ČLÁNOK II.21 — OPRÁVNENOSŤ NÁKLADOV SUBJEKTOV PRIDRUŽENÝCH K PRÍJEMCOM

Ak Osobitné podmienky obsahujú ustanovenie o subjektoch pridružených k príjemcom, náklady, ktoré vznikli takémuto subjektu sú oprávnené v prípade, že:

- (a) spĺňajú tie isté podmienky podľa článkov II.19 a II.20, ktoré platia aj pre príjemcu; a
- (b) príjemca, ku ktorému je subjekt pridružený zabezpečí, aby sa podmienky, ktoré platia pre príjemcu podľa článkov II.4, II.5, II.6, II.8, II.10, II.11 a II.27 platili aj pre subjekt.

ČLÁNOK II.22 — PRESUNY ROZPOČTOVÝCH PROSTRIEDKOV

Príjemcovia majú možnosť upraviť odhadovaný rozpočet uvedený v prílohe III prostredníctvom presunov medzi sebou a až do výšky 20 % celkových oprávnených nákladov medzi rôznymi rozpočtovými kategóriami, ak *sa projekt realizuje podľa prílohy II*. Táto úprava si nevyžaduje vypracovanie dodatku k Dohode tak ako sa uvádza v článku II. 13.

Avšak príjemcovia nemôžu pripočítat' náklady na *subdodávky*, ktoré sa neuvádzajú v prílohe I, pokiaľ takéto dodatočné *subdodávky* neschváli Agentúra v súlade s článkom II. 11.1(d).

Na rozdiel od prvého pododseku, ak príjemcovia chcú zmeniť hodnotu príspevku, na ktorý majú nárok podľa bodu (c) tretieho pododseku článku II.26.3, koordinujúci príjemca musí vyžadovať vypracovanie dodatku podľa článku II. 13.

ČLÁNOK II.23 — NEDODRŽANIE VYKAZOVACÍCH POVINNOSTÍ

Agentúra môže ukončiť Dohodu podľa článku II.17.3.1(c) a môže znížiť hodnotu grantu podľa článku II.25.4, v prípade že koordinujúci príjemca:

- (a) neodovzdal žiadosť o priebežnú platbu alebo výplatu zostatku spolu s dokumentmi uvedenými v článku 1.4.3 alebo 1.4.4 do 90-ich kalendárnych dní po ukončení príslušného vykazovacieho obdobia; a
- (b) a neodovzdá takúto žiadosť do ďalších 60-ich kalendárnych dní po doručení písomnej upomienky Agentúrou.

ČLÁNOK II.24 — POZASTAVENIE PLATIEB A ČASOVÉ OBMEDZENIE PLATBY

11.24.1 Pozastavenie platieb

11.24.1.1 Dôvody pozastavenia

Agentúra môže kedykoľvek pozastaviť platbu predbežného financovania a priebežné platby pre jedného alebo viacerých príjemcov alebo výplatu zostatku všetkým príjemcom v celku alebo jej časti:

- (a) ak disponuje dôkazmi, že príjemca sa dopustil *podstatných pochybení*, *nezrovnalostí* alebo *podvodu* pri zadávaní zákazky alebo pri plnení Dohody prípadne ak si príjemca nesplnil povinnosti vyplývajúce z Dohody;
- (b) ak Agentúra disponuje dôkazmi, že príjemca sa dopustil systematických alebo opakovaných pochybení, *nezrovnalostí*, *podvodu* alebo závažného porušenia povinností pri iných grantoch financovaných EÚ alebo Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu (Euratom), ktoré boli príjemcovi poskytnuté na základe podobných podmienok a chyby, *nezrovnalosti*, *podvod* alebo porušenie mali podstatný vplyv na tento grant; alebo
- (c) ak má Agentúra podozrenie na *podstatné chyby*, *nezrovnalosti*, *podvod* alebo porušenie povinností príjemcom pri zadávaní zákazky alebo pri plnení Dohody a potrebuje si overiť, či to tak naozaj bolo.

11.24.1.2 Konanie o pozastavení

Krok 1 — Pred pozastavením platieb, musí Agentúra poslať *koordinujúcemu príjemcovi* formálne oznámenie:

- (a) v ktorom ho informuje o:
  - (i) svojom zámere pozastaviť platby;

- (ii) dôvodoch pozastavenia;
- (iii) v prípadoch uvedených v bodoch (a) a (b) článku II.24.1.1 podmienky, ktoré musia byť splnené, aby došlo k obnoveniu platieb; a

(b) vyzve ho na podanie pripomienok do 30-ich kalendárnych dní od doručenia *formálneho oznámenia*.

Krok 2 — Ak nie sú Agentúre doručené žiadne pripomienky alebo sa rozhodne pokračovať v konaní napriek pripomienkam, ktoré jej boli doručené, musí koordinujúcemu príjemcovi *zaslať formálne oznámenie*, v ktorom ho informuje o:

- (a) pozastavení platieb;
- (b) dôvodoch pozastavenia;
- (c) konečných podmienkach potrebných na obnovenie platieb v prípadoch uvedených v bodoch (a) a (b) článku II.24.1.1;
- (d) orientačný dátum ukončenia nevyhnutného overovania v prípade uvedenom v bode (c) článku II.24.1.1.

Koordinujúci príjemca musí okamžite informovať ostatných príjemcov o pozastavení. Pozastavenie nadobúda účinnosť dňom, kedy Agentúra odošle *formálne oznámenie* o pozastavení (Krok 2).

V opačnom prípade Agentúra musí zaslať koordinujúcemu príjemcovi *formálne oznámenie*, v ktorom mu oznámi, že nepokračuje v konaní o pozastavení.

11.24.1.3 Účinky pozastavenia

Počas obdobia, kedy sú platby pozastavené, koordinujúci príjemca nie je oprávnený podať:

- (a) akékoľvek žiadosti o platby a podklady uvedené v článkoch 1.4.2, 1.4.3 a 1.4.4; alebo
- (b) v prípade, že pozastavenie sa týka platieb predbežného financovania alebo priebežných platieb pre jedného alebo viacerých príjemcov, akékoľvek žiadosti o platby a podklady týkajúce sa účasti príslušného príjemcu alebo príjemcov na *projekte*.

Príslušné žiadosti o platby a podklady možno predložiť ihneď po obnovení platieb alebo ich možno zahrnúť do prvej žiadosti o platbu, ktorá je splatná po obnovení platieb v súlade s harmonogramom ustanoveným v článku 1.4.1.

Pozastavenie platieb neovplyvňuje právo koordinujúceho príjemcu pozastaviť realizáciu *projektu* podľa článku II. 16.1 alebo ukončiť Dohodu prípadne účasť príjemcu podľa článku II. 17.1 a II. 17.2.

11.24.1.4 Obnovenie platieb

Aby Agentúra pristúpila k obnoveniu platieb, musia príjemcovia splniť podmienky, ktoré im boli oznámené, čo najskôr a musia informovať Agentúru o príslušnom pokroku.

Ak sú podmienky na obnovenie platieb splnené, pozastavenie sa ukončí. Agentúra zašle *koordinujúcemu príjemcovi* formálne oznámenie, v ktorom ho s touto skutočnosťou oboznámi.

II.24.2 Prerušenie lehoty pre platby

11.24.2.1 Agentúra má právo kedykoľvek prerušiť lehotu pre platby uvedenú v článkoch 1.4.9, 1.4.10 a 1.4.11, ak nie je možné žiadosť o platbu schváliť vzhľadom na to že:

- (a) nie je v súlade s Dohodou;

- (b) príslušné podklady neboli dodané; alebo
- (c) existuje pochybnosť o oprávnenosti nákladov vykázaných vo finančných výkazoch a je potrebné vykonať dodatočné kontroly, preskúmania, audity alebo šetrenia.

11.24.2.2 Agentúra zašle *koordinujúcemu príjemcovi* formálne oznámenie, v ktorom ho informuje o:

- (a) prerušení
- (b) dôvodoch prerušenia;

Prerušenie nadobúda účinnosť v deň, kedy Agentúra zašle *formálne oznámenie*.

11.24.2.3 Ak podmienky na prerušenie lehoty platieb prestanú platiť, prerušenie sa ukončí a obnoví sa zostávajúce obdobie.

Ak prerušenie trvá viac ako dva mesiace, môže koordinujúci príjemca požiadať Agentúru o vyjadrenie, či prerušenie bude pokračovať.

Ak lehota pre platby bola prerušená z toho dôvodu, že technická správa alebo finančné výkazy neboli v súlade s Dohodou a zrevidovaná správa alebo výkaz nebol odovzdaný alebo bol odovzdaný, ale aj zamietnutý, Agentúra môže Dohodu alebo účasť príjemcu ukončiť podľa článku II.17.3.1(c) a znížiť grant podľa článku II.25.4.

ČLÁNOK II.25 — VYPOČÍTANIE KONEČNEJ VÝŠKY GRANTU

Konečná výška grantu sa odvíja od rozsahu v akom bol *projekt* v súlade s podmienkami Dohody zrealizovaný.

Konečnú výšku grantu vypočíta Agentúra pri výplate zostatku. Výpočet zahŕňa nasledujúce kroky:

- Krok 1 — Uplatnenie miery úhradu na oprávnené náklady a pripočítanie jednotkových, paušálnych a jednorazových príspevkov
- Krok 2 — Obmedzenie *maximálnej výšky grantu*

- Krok 3 — Zníženie z dôvodu uplatnenia pravidla neziskovosti

- Krok 4 — Zníženie z dôvodu nesprávnej realizácie alebo porušenia iných povinností.

¹⁰ Pokiaľ by takéto škody boli spôsobené cieľmi samotného projektu programu LIFE.

11.25.1 Krok 1 — Uplatnenie sadzby úhrady na oprávnené náklady a pripočítanie jednotkových, paušálnych a jednorazových príspevkov

Tento krok sa uplatňuje nasledovne:

- (a) Ak má grant podľa článku 1.3.2(a), podobu preplatenia oprávnených nákladov, sadzba úhrady uvedená v danom článku sa uplatňuje na oprávnené náklady *na projekt* schválené Agentúrou pre príslušné kategórie nákladov, príjemcov a pridružené subjekty;
- (b) Ak má grant podľa článku 1.3.2(b) podobu jednotkového príspevku, jednotkový príspevok uvedený v danom článku sa vynásobí skutočným počtom jednotiek schválených Agentúrou pre príjemcu a jeho pridružené subjekty;
- (c) Ak má grant podľa článku 1.3.2(c) podobu jednorazového príspevku, Agentúra použije jednorazovú sumu uvedenú v danom článku pre príjemcu a jeho pridružené subjekty, ak zistí, že príslušné úlohy alebo časť *projektu* boli riadne zrealizované v súlade s prílohou č. I;
- (d) Ak má grant podľa článku 1.3.2(d) podobu paušálneho príspevku, paušálna sadzba uvedená v danom článku sa použije pre oprávnené náklady alebo príspevok schválený Agentúrou pre príjemcu a jeho pridružené subjekty;

11.25.2 Krok 2 — Obmedzenie maximálnej výšky grantu

Celková čiastka vyplatená príjemcom Agentúrou nesmie v žiadnom prípade prekročiť

maximálnu výšku grantu.

V prípade, že je čiastka získaná podľa Kroku 1 vyššia ako maximálna čiastka, konečná výška grantu bude zodpovedať maximálnej výške grantu.

11.25.3 Krok č. 3 — Zníženie z dôvodu uplatnenia pravidla neziskovosti

Grant nesmie pre príjemcov vytvárať zisk, pokiaľ tak nie je v Osobitných podmienkach uvedené inak.

„Zisk“ predstavuje prebytok čiastky získanej podľa Kroku č. 1 a 2 spolu s celkovými príjmami *projektu*, v porovnaní s celkovými oprávnenými nákladmi *projektu*.

Celkové oprávnené náklady *projektu* predstavujú celkové konsolidované oprávnené náklady schválené Agentúrou pre kategórie nákladov preplatené v súlade s článkom 1.3.2(a).

Celkové príjmy *projektu* predstavujú celkové konsolidované príjmy určené, vytvorené alebo potvrdené v deň, kedy bola vypracovaná žiadosť o výplatu zostatku koordinujúcim príjemcom.

Za príjmy sa považuje nasledovné:

- (a) príjem vytvorený *projektom*;
- (b) finančné príspevky vyplatené príjemcovi alebo pridruženému subjektu tretími stranami, ak sú pridelené tretími osobami konkrétne na financovanie oprávnených nákladov *projektu* preplateného Agentúrou v súlade s článkom 1.3.2(a)(i).

Nasledujúce sa nepovažuje za príjmy:

- (a) finančné príspevky od tretích osôb, ak sa môžu použiť na financovanie iných nákladov ako oprávnených nákladov podľa Dohody;
- (b) finančné príspevky od tretích osôb bez povinnosti vrátiť akúkoľvek nevyužitú čiastku na konci *obdobia realizácie*.

V prípade dosiahnutia zisku, tento sa odpočíta úmerne konečnej sadzbe úhrady skutočných oprávnených nákladov *projektu* schválených Agentúrou pre kategórie nákladov, ktoré sa uvádzajú v článku I.3.2(a)(i). Odpočet sa použije na čiastku vypočítanú podľa Krokov č. 1 a 2.

II.25.4 Krok č. 4 — Zníženie z dôvodu nesprávnej realizácie alebo porušenia iných povinností

Agentúra môže znížiť *maximálnu výšku grantu* prípadne, že *projekt* nebol riadne zrealizovaný tak ako sa uvádza v prílohe č. II (t. j. nebol zrealizovaný alebo bol zrealizovaný nedostatočne, čiastočne alebo oneskorene), alebo bola porušená iná povinnosť podľa Dohody.

Výška zníženia bude primeraná miere, do akej bol *projekt* zrealizovaný nesprávne, alebo miere závažnosti porušenia povinnosti.

Predtým ako Agentúra zníži grant s výnimkou prípadu, kedy je zníženie dôsledkom nedodržania 2% pravidla uvedeného v článku II.19.2(a)(iii), musí zaslať *koordinujúcemu príjemcovi* formálne oznámenie:

- (a) v ktorom ho informuje:
  - (i) o svojom úmysle znížiť *maximálnu výšku grantu*;
  - (ii) o čiastke, o ktorú má v úmysle znížiť grant;
  - (iii) o dôvodoch zníženia;
- (b) a v ktorom ho vyzve ho na podanie pripomienok v lehote do 30-ich kalendárnych dní od doručenia formálneho oznámenia.

V prípade, že Agentúra nedostane žiadne pripomienky alebo sa rozhodne pristúpiť k zníženiu, napriek pripomienkam, ktoré jej boli doručené, zašle *koordinujúcemu príjemcovi formálne oznámenie*, v ktorom ho informuje o svojom rozhodnutí.

Ak dôjde k zníženiu grantu, Agentúra musí vypočítať zníženú čiastku grantu odpočítaním čiastky zníženia (vypočítanej v pomere k nesprávnej realizácii *projektu* alebo závažnosti porušenia povinností) od *maximálnej výšky grantu*.

Konečná výška grantu bude predstavovať nižšiu z nasledujúcich čiastok:

- (a) čiastka získaná podľa Krokov č. 1 až 3; alebo
- (b) znížená čiastka grantu podľa Kroku č. 4.

ČLÁNOK II.26 — VYMÁHANIE

11.26.1 Vymáhanie pri výplate zostatku

Ak sa výplata zostatku stane predmetom vymáhania, musí koordinujúci príjemca vrátiť Agentúre danú čiastku, napriek tomu, že nebol konečným príjemcom splatnej čiastky. Avšak v prípade potreby si Agentúra vyhradzuje právo vymáhať dlžnú čiastku priamo od konečného príjemcu.

11.26.2 Refundácia po vyplatení zostatku

Ak sa bude čiastka refundovať podľa článkov II.27.6, II.27.7 and II.27.8, príjemca, ktorého sa zistenia auditu alebo úradu OLAF týkajú, musí Agentúre danú čiastku vrátiť. Ak sa zistenia auditu netýkajú konkrétneho príjemcu (alebo jeho pridružených subjektov), koordinujúci príjemca musí Agentúre vrátiť danú čiastku, napriek tomu, že nebol konečným príjemcom splatnej čiastky.

Každý príjemca zodpovedá za vrátenie akejkoľvek čiastky neoprávnene vyplatenej Agentúrou ako príspevok na náklady, ktoré vznikli jeho pridruženým subjektom.

11.26.3 Postup vymáhania

Pred tým ako Agentúra pristúpi k vymáhaniu zašle *príslušnému príjemcovi* formálne oznámenie, v ktorom:

- (a) ho informuje o svojom úmysle vymáhať neoprávnene vyplatenú čiastku;
- (b) uvedie dlžnú sumu a dôvody vymáhania; a
- (c) vyzve príjemcu na podanie pripomienok v určenej lehote.

Ak príjemca nepredloží žiadne pripomienky, alebo napriek pripomienkam od príjemcu sa Agentúra rozhodne pokračovať vo vymáhaní, Agentúra potvrdí svoj úmysel zaslaním *formálneho oznámenia* príjemcovi v podobe oznámenia o dlhu, kde uvedie podmienky a dátum splatnosti.

Ak sa úhrada neuskutoční do dátumu uvedeného v oznámení o dlhu, Agentúra bude vymáhať dlžnú čiastku:

- (a) jej započítaním bez predchádzajúceho súhlasu príjemcu proti akýmkoľvek čiastkam, ktoré Agentúra, Komisia alebo výkonná agentúra dlží príjemcovi (z rozpočtu Únie alebo Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu (Euratom)) („započítanie“),

Vo výnimočných prípadoch, za účelom ochrany finančných záujmov Európskej únie, môže Agentúra uplatniť započítanie aj pred dátumom splatnosti.

Proti takémuto započítaniu je možné podať odvolanie na Všeobecný súd Európskej únie v súlade s článkom 263 Zmluvy o fungovaní EÚ;

- (b) čerpaním finančnej záruky, ak bola poskytnutá v súlade s článkom 1. 4.9 („čerpanie finančnej záruky“);
- (c) rozhodnutím, že príjemcovia budú spoločne a nerozdielne zodpovedať do maximálnej výšky príspevku z EÚ, uvedeného za každého príjemcu v predbežnom rozpočte;
- (d) prijatím právnych krokov podľa článku II. 18.2 alebo Osobitných podmienok alebo prijatím vykonateľného rozhodnutia podľa článku II. 18.3.

11.26.4 Úrok z omeškania

Ak nie je platba uhradená do dátumu uvedeného v oznámení o dlhu, vymáhaná čiastka sa zvýši o úroky z omeškania vo výške uvedenej v článku 1.4.13 a to odo dňa nasledujúceho po dni splatnosti uvedenom v oznámení o dlhu, až kým nebude čiastka Agentúre uhradená v plnej výške.

Čiastkové platby sa najskôr započítajú oproti poplatkom a úroku z omeškania a potom až potom oproti istine.

11.26.5 Bankové poplatky

V prípade, že sa uplatňuje smernica 2007/64/ES bankové poplatky, ktoré vznikli počas procesu vymáhania bude znášať príslušný príjemca⁵.

ČLÁNOK II.27 — KONTROLY, AUDITY A HODNOTENIA

11.27.1 Technické a finančné kontroly, audity, priebežné a záverečné hodnotenia

Agentúra môže v priebehu realizácie *projektu* alebo potom vykonávať technické a finančné kontroly a audity, aby sa určilo, či príjemcovia realizujú *projekt* riadne a či konajú v súlade s povinnosťami podľa Dohody. Agentúra môže takisto kontrolovať záznamy, ktoré sú príjemcovia povinní podľa právnych predpisov viesť, za účelom pravidelných hodnotení jednorázových, jednotkových a paušálnych čiastok.

S informáciami a dokumentmi poskytnutými v rámci kontrol a auditov treba zaobchádzať ako s dôvernými.

Okrem toho Agentúra môže vykonávať priebežné alebo konečné hodnotenie vplyvu *projektu*, v porovnaní s cieľom príslušného programu Európskej únie.

Kontroly, audity alebo hodnotenia môžu vykonávať buď priamo zamestnanci Agentúry alebo iný externý orgán, ktorý je na to oprávnený v jej mene.

Agentúra môže iniciovať takéto kontroly, audity alebo hodnotenia počas plnenia Dohody a počas nasledujúcich piatich rokov od dátumu vyplatenia zostatku. Toto obdobie je obmedzené na tri roky, ak *maximálna výška grantu* nie je vyššia ako 60 000 EUR.

Postupy kontroly, auditov alebo hodnotenia sa považujú za začaté dátumom doručenia listu Agentúry, v ktorom ich oznamuje.

Ak sa audit vykonáva v pridruženom subjekte, príslušný príjemca musí informovať daný pridružený subjekt.

11.27.2 Povinnosť uchovávať dokumenty

Príjemcovia sú povinní uchovávať všetky originály dokumentov, najmä účtovné a daňové záznamy uložené na akomkoľvek vhodnom nosiči vrátane digitalizovaných originálov, ak sú povolené na základe príslušných vnútroštátnych právnych predpisov v súlade s podmienkami uvedenými v Dohode a to počas obdobia piatich rokov od dátumu vyplatenia zostatku.

Lehota uchovania dokumentov sa obmedzuje na tri roky, ak *maximálna výška grantu* is nepresiahne 60 000 EUR.

⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/64/ES¹² z 13. novembra 2007 o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES a 2006/48/ES a ktorou sa zrušuje smernica 97/5/ES.

Lehoty stanovené v prvom a druhom pododseku sa predlžujú v prípade, že práve prebiehajú audity, odvolania, súdne žaloby alebo spory o nárokoch týkajúcich sa grantu, vrátane prípadov uvedených v článku II.27.7. V uvedených prípadoch musia príjemcovia uchovávať dokumenty až do ukončenia auditov, odvolaní, súdnych žalôb a sporov o nárokoch.

11.27.3 Povinnosť poskytnúť informácie

V prípade, že kontrola, audit alebo hodnotenie začne ešte pred vyplatením zostatku, koordinujúci príjemca je povinný poskytnúť akékoľvek informácie, vrátane informácií v elektronickej podobe, ktoré Agentúra alebo iný externý orgán poverený Agentúrou požaduje. V prípade potreby môže Agentúra požiadať príjemcu, aby takéto informácie poskytol priamo on.

V prípade, že kontrola, audit alebo hodnotenie začne ešte pred vyplatením zostatku, informácie uvedené v predchádzajúcom pododseku musí poskytnúť príslušný príjemca.

Ak príslušný príjemca nedodrží povinnosti uvedené v prvom a druhom pododseku, Agentúra môže považovať:

- (a) akékoľvek náklady nedostatočne doložené informáciami od príjemcu za neoprávnené;
- (b) akýkoľvek jednotkový, jednorázový alebo paušálny príspevok nedostatočne doložený informáciami od príjemcu za neprípustný.

11.27.4 Inšpekcie na mieste

Počas inšpekcie na mieste musia príjemcovia umožniť zamestnancom Agentúry a externým pracovníkom povereným Agentúrou prístup na miesta a do priestorov, kde sa *projekt* realizuje alebo realizoval a ku všetkým potrebným informáciám, vrátane informácií v elektronickej podobe.

Príjemcovia musia zabezpečiť, aby boli informácie počas inšpekcie na mieste ihneď k dispozícii a aby boli požadované informácie odozvdané vo vhodnej podobe.

Ak príslušný príjemca odmietne poskytnúť prístup na miesta, do priestorov a k informáciám podľa prvého a druhého pododseku, Agentúra môže zvážiť:

- (a) akékoľvek náklady nedostatočne doložené informáciami od príjemcu za neoprávnené;
- (b) akýkoľvek jednotkový, jednorázový alebo paušálny príspevok nedostatočne doložený informáciami od príjemcu za neprípustný.

11.27.5 Postup auditu

Na základe zistení auditu je potrebné vypracovať predbežnú správu („návrh auditorskej správy“). Táto musí byť zaslaná Agentúrou alebo jej splnomocneným zástupcom príslušnému príjemcovi, ktorému bude umožnené predložiť pripomienky v lehote do 30-ich kalendárnych dní od jej doručenia. Záverečná správa („záverečná auditorská správa“) sa zašle príslušnému príjemcovi v lehote do 60-ich kalendárnych dní od uplynutia lehoty na predloženie pripomienok.

11.27.6 Účinky zistení auditu

Na základe zistení záverečného auditu môže Agentúra prijať opatrenia, ktoré považuje za potrebné, a to vrátane vymáhania všetkých alebo časti platieb, ktoré poskytla, v dobe vyplatenia zostatku alebo po vyplatení zostatku podľa článku II.26.

V prípade, že k zisteniam záverečného auditu dôjde až po vyplatení zostatku, čiastka, ktorá sa má vrátiť zodpovedá rozdielu medzi revidovanou konečnou výškou grantu stanovenou v súlade s článkom II.25 a

celkovou čiastkou vyplatenou príjemcom podľa Dohody na realizáciu *projektu*.

11.27.7 Oprava systémových alebo opakovaných pochybení, nezrovnalostí, podvodu alebo porušenia povinností

11.27.7.1 Agentúra môže rozšíriť zistenia auditu z iných grantov aj na tento grant, ak:

- (a) sa zistí, že príslušný príjemca sa dopustil systémových alebo opakovaných pochybení, *nezrovnalostí, podvodu*, alebo povinností vyplývajúcich z iných grantov od EÚ alebo Euratomu pridelených za podobných podmienok a takéto pochybenia, *nezrovnalosti, podvod* alebo porušenia povinností majú podstatný vplyv na tento grant; a
- (b) zistenia záverečného auditu sa zašlú príslušnému príjemcovi prostredníctvom *formálneho oznámenia*, spolu so zoznamom grantov, ktoré sú dotknuté zisteniami v lehote uvedenej v článku II.27.1

Rozšírenie zistení môže viesť:

- (a) k zamietnutiu nákladov ako neoprávnených;
- (b) k zníženiu grantu podľa článku II.25.4;
- (c) k vymáhaniu neoprávnených čiastok podľa článku II.26;
- (d) k pozastaveniu platieb podľa článku II.24.1;
- (e) k pozastaveniu realizácie *projektu* podľa článku II. 16.2;
- (f) k ukončeniu podľa článku II. 17.3.

11.27.7.2 Agentúra je povinná zaslať *príslušnému príjemcovi* formálne oznámenie, v ktorom ho informuje o systémových alebo opakovaných pochybeniach a svojom úmysle rozšíriť zistenia auditu spolu so zoznamom dotknutých grantov.

- (a) V prípade, že sa zistenia týkajú oprávnenosti nákladov, postup je nasledovný:

Krok č. 1 — Formálne oznámenie musí obsahovať:

- (i) výzvu na predloženie pripomienok k zoznamu grantov, ktoré sú zisteniami dotknuté;
- (ii) požiadavku na predloženie revidovaných účtovných závierok pre všetky dotknuté granty;
- (iii) pokiaľ je to možné mieru korekcie pre extrapoláciu stanovenú Agentúrou na výpočet čiastok, ktoré majú byť zamietnuté na základe systematických alebo opakovaných pochybení, *nezrovnalostí, podvodu* alebo porušenia povinností, ak sa príslušný príjemca:
  - domnieva, že predloženie revidovaných účtovných závierok nie je možné alebo realizovateľné; alebo
  - nepredloží revidované účtovné závierky.

Krok č. 2 príslušný príjemca má **60** kalendárnych dní od doručenia *formálneho oznámenia* na predloženie pripomienok a revidovaných účtovných závierok alebo na navrhnutie riadne odôvodnenej alternatívnej metódy korekcie. V odôvodnených prípadoch môže Agentúra túto lehotu predĺžiť.

Krok č. 3 — ak príslušný príjemca odovzdá revidovanú finančnú závierku, ktorá berie do úvahy zistenia auditu, Komisia určí čiastku, ktorá sa má opraviť na základe tejto revidovanej účtovnej závierky.

Ak príjemca navrhne alternatívnu metódu korekcie a Agentúra ju prijme, v takom prípade Agentúra zašle

príslušnému príjemcovi *formálne oznámenie*, v ktorom ho informuje:

- (i) o prijatí alternatívnej metódy;
- (ii) o revidovaných oprávnených nákladoch určených na základe tejto metódy.

V opačnom prípade Komisie zašle príslušnému príjemcovi *formálne oznámenie*, v ktorom ho informuje:

- (i) o neprijatí pripomienok alebo navrhovanej alternatívnej metódy;
- (ii) o revidovaných oprávnených nákladoch určených na základe metódy extrapolácie pôvodne oznámenej príjemcovi.

V prípade, že sa systémové alebo opakované pochybnia, *nezrovnalosti, k podvod* alebo porušenie povinností zistia po vyplatení zostatku, bude čiastka, ktorá sa má vrátiť zodpovedať rozdielu medzi:

- (i) revidovanou konečnou výškou grantu určenou v súlade s článkom II.25 na základe revidovaných oprávnených nákladov vykázaných príjemcom a schválených Agentúrou alebo na základe revidovaných oprávnených nákladov po extrapolácii; a
- (ii) celkovou čiastkou vyplatenou príjemcom na základe Dohody na realizáciu *projektu*;

(b) Ak sa zistenia týkajú nesprávnej realizácie alebo porušenia inej povinnosti, postup je nasledovný:

Krok č. 1 —formálne oznámenie musí obsahovať:

- (i) výzvu príjemcovi na predloženie pripomienok k zoznamu grantov, ktoré sú zisteniami dotknuté;
- (ii) opravnú paušálnu sadzbu, ktorú má Agentúra v úmysle uplatniť na *maximálnu výšku grantu* alebo jeho časti, a to v súlade so zásadou proporcionality.

Krok č. 2 — príslušný príjemca má 60 kalendárnych dní od doručenia *formálneho oznámenia* na predloženie pripomienok alebo na navrhnutie riadne odôvodnenej alternatívnej paušálnej sadzby.

Krok č. 3 — Ak Agentúra prijme alternatívnu paušálnu sadzbu navrhovanú príjemcom, je povinná zaslať príslušnému príjemcovi *formálne oznámenie*, v ktorom ho informuje:

- (i) o prijatí alternatívnej paušálnej sadzby;
- (ii) o opravenej výške grantu pri použití tejto paušálnej sadzby.

V opačnom prípade Komisie zašle príslušnému príjemcovi *formálne oznámenie*, v ktorom ho informuje:

- (i) že neakceptuje pripomienky alebo navrhovanej alternatívnej paušálnej sadzby;
- (ii) o opravenej výške grantu pri uplatnení paušálnej sadzby pôvodne oznámenej príjemcovi.

V prípade, že sa systematické alebo opakované pochybenia, *nezrovnalosti, podvod* alebo porušenie povinností zistí po výplate zostatku, čiastka, ktorá sa má vrátiť zodpovedá rozdielu medzi:

- (i) revidovanou konečnou výškou grantu po oprave paušálnou sadzbou; a
- (ii) celkovou čiastkou vyplatenou príjemcom na základe Dohody o realizácii *projektu*;

II.27.8 Kontroly a inšpekcie zo stany OLAF-u

Európsky úrad pre boj proti podvodom (OLAF) má rovnaké práva ako Agentúra, najmä právo prístupu na účely vkonania kontrol a vyšetrovaní.

Podľa Nariadenia Rady (Euratom, ES) č. 2185/96⁶ a Nariadenia Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013⁷ môže

⁶ Nariadenie Rady (Euratom, ES) č. 2185/69 z 11. novembra 1996 o kontrolách a inšpekciách na mieste, vykonávaných Komisiou s

OLAF vykonávať taktiež kontroly a inšpekcie na mieste v súlade s postupmi stanovenými právom Únie na ochranu finančných záujmov Únie pred *podvodom* a inými *nezrovnalosťami*.

V prípade potreby môžu zistenia OLAF-u viesť aj k vymáhaniu čiastok od príjemcov. Okrem toho, zistenia vyplývajúce z vyšetrovania OLAF-u môžu viesť k trestnému stíhaniu podľa vnútroštátneho práva.

II.27.9 Kontroly a audity vykonávané Európskym dvorom audítorov

Európsky úrad audítorov má rovnaké práva ako Agentúra, najmä právo prístupu na účely vykonania kontrol a auditov.

cieľom ochrany finančných záujmov Európskych spoločenstiev pred spreneverou a inými podvodmi.

⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013 z 11. septembra 2013 o vyšetrovaniach vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF).